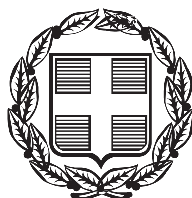

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 238**

8 Φεβρουαρίου 2013

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. απόφ. 542*/VII/2012

Γνωστοποίηση συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1 - 3 του ν. 3959/2011 της ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», σε σχέση με την απόκτηση από αυτήν όλων των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ του πιστωτικού συνεταιρισμού «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» και τρίτων και των απαιτήσεων τρίτων κατά της «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 19η Ιουνίου 2012 και ώρα 14:00 με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Δημήτριος Λουκάς
Μέλη: Ιωάννης Μπιτούνης
Εμμανουέλα Τρούλη
Βικτωρία Μερτικοπούλου (Εισηγήτρια)
Γραμματέας: Παρασκευή Α. Ζαχαριά

Θέμα της συνεδρίασης: Η γνωστοποίηση συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1 - 3 του ν. 3959/2011 της ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», σε σχέση με την απόκτηση από αυτήν όλων των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ του πιστωτικού συνεταιρισμού «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» και τρίτων και των απαιτήσεων τρίτων κατά της «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων

Στην αρχή της συζήτησης, ο Προεδρεύων έδωσε το λόγο στην αρμόδια Εισηγήτρια, Βικτωρία Μερτικοπούλου, η οποία ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθ. πρωτ. 5150/15.06.2012 Έκθεσή της και πρότεινε για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτή, την έγκριση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που προκύπτει από τη μεταβίβαση από το πιστωτικό συνεταιρισμό «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» (εφεξής και ΑΧΑΪΚΗ) στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» (εφεξής και «ΕΤΕ» ή «γνωστοποιούσα») όλων των συμβατικών σχέσεων τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ του πιστωτικού συνεταιρισμού ΑΧΑΪΚΗ και τρίτων και όλων των απαιτήσεων τρίτων κατά της ΑΧΑΪΚΗ που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή της Εισηγήτριας Βικτωρίας Μερτικοπούλου, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη της την έκθεση της αρμόδιας Εισηγήτριας, όλα τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης, τις διευκρινίσεις που δόθηκαν επί στοιχείων του φακέλου από τη Γενική Διεύθυνση, η οποία και μετά τούτο αποχώρησε από την αίθουσα, καθώς και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α.1. Έννοια της συγκέντρωσης

Κατά το άρθρο 5 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο. Συνεπώς, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν μεταβιβάζονται συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού μιας επιχείρησης, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω στοιχεία αποτελούν το σύνολο ή τμήμα μιας επιχείρησης, δηλαδή μια επιχειρηματική δραστηριότητα με παρουσία στην αγορά, της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών. Η μεταβίβαση της πελατείας μιας επιχείρησης μπορεί να πληροί τα εν λόγω κριτήρια, αν αρκεί για τη μεταβίβαση μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας με κύκλο εργασιών στην αγορά[1].

* Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β'/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

[1] Βλ. κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ 2008, C 95/01, παρ. 24. Βλ. και αποφάσεις της Ευρ. Επιτροπής M.3867, Vattenfall/Elsam της 22-12-2005, σκ.8, M.2857, ECS/IEH της 23-12-2002, σκ. 7-9 (όπου δραστηριότητες με κύκλο εργασιών στη σχετική αγορά θεωρήθηκαν 'τμήμα' επιχείρησης και, ως εκ τούτου, η απόκτησή τους αποτελούσε συγκέντρωση).

Ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης.

Α.2 Αξιολόγηση συγκέντρωσης - Προϋποθέσεις προληπτικού ελέγχου

Ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων προληπτικού ελέγχου συγκέντρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 3959/2011, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά.

Η προθεσμία των τριάντα ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

Υποχρέωση σε γνωστοποίηση έχει: α) στις συγκεντρώσεις που οδηγούν σε συγχώνευση κατά την έννοια της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5 ή σε απόκτηση κοινού ελέγχου κατά την έννοια της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 3959/2011, από κοινού οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στις πράξεις αυτές και β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το πρόσωπο ή η επιχείρηση που αποκτά τον έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 3959/2011, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση μόλις υποβληθεί η σχετική γνωστοποίηση, κατά δε την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση. Το κριτήριο του ουσιαστικού ελέγχου συγκεντρώσεων επιχειρήσεων βάσει του ν. 3959/2011 διαλαμβάνει το άρθρο 7 παρ. 1, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή Ανταγωνισμού πρέπει να προνοήσει ώστε με την απόφασή της η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση να μην περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Η εκτίμηση αυτή της Επιτροπής Ανταγωνισμού πρέπει να γίνει σύμφωνα με τα κριτήρια της παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

Σημειώνεται ότι η παρούσα απόφαση αφορά στην αξιολόγηση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης με βάση τις διατάξεις ελέγχου συγκεντρώσεων στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού, και όχι στην αξιολόγηση των επιμέρους συμβατικών και διαγωνιστικών όρων για τη μεταβίβαση των συγκεκριμένων στοιχείων της ΑΧΑΪΚΗ.

Β.1. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

Στην προκείμενη περίπτωση, με το υπ' αρ. 3735/23.4.2012 έγγραφό του, το πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», γνωστοποίησε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 ν. 3959/2011, στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΓΔΑ») την από 23/3/2012 «Σύμβαση Μεταβίβασης» (εφεξής «η Σύμβαση»), μεταξύ του ιδίου και του πιστωτικού συνεταιρισμού υπό ειδική εκκαθάριση με την επωνυμία «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.», σύμφωνα με την οποία συμφωνείται να μεταβιβαστούν από το δεύτερο στο πρώτο όλες οι συμβατικές σχέσεις τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ του πιστωτικού συνεταιρισμού ΑΧΑΪΚΗ και τρίτων και όλες οι απαιτήσεις τρίτων κατά της ΑΧΑΪΚΗ που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων, όπως κατωτέρω αναλύεται.

Σημειώνεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΕΑ») έχει ήδη εγκρίνει την κατά παρέκκλιση πραγματοποίηση της ως άνω μεταβίβασης, με την από 23/3/2012 υπ' αρ. 537/VII/2012 Απόφασή της, κατόπιν σχετικής κατ' άρθρο 9 παρ. 3 ν. 3959/2011 αίτησης της ΕΤΕ. Ύστερα από τη χορήγηση της άδειας παρέκκλισης, η ΕΤΕ, με την από 23.03.2012 γραπτή δήλωσή της προς την Τράπεζα της Ελλάδος (εφεξής και «ΤτΕ»)[2], συναίνεσε στη σχετική μεταβίβαση των ως άνω περιουσιακών στοιχειών για την απόκτηση των οποίων είχε υποβάλει την καλύτερη πρόταση (υψηλότερο αντάλλαγμα) στη διαγωνιστική διαδικασία που διεξήγαγε η ΤτΕ σχετικά σύμφωνα με το άρθρο 63 Δ του ν. 3601/2007 (βλ. παρακάτω).

Β.2. Η Σύμβαση

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Σύμβασης, μεταβιβάζονται από την ΑΧΑΪΚΗ στη γνωστοποιούσα:

- «όλες οι συμβατικές σχέσεις από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού ταμιευτηρίου, όψεως, τρεχούμενου ή/και άλλου συναφούς με αυτούς λογαριασμούς που καταρτίστηκαν μεταξύ της Συνεταιριστικής και τρίτων μέχρι τη θέση της σε εκκαθάριση»[3] και
- «οι απαιτήσεις τρίτων κατά της Συνεταιριστικής που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων, οι οποίες καταρτίσθηκαν έως τη θέση της Συνεταιριστικής σε εκκαθάριση, για καταβολή κεφαλαίου και δεδουλευμένων τόκων έως την ανάκληση της άδειας, όπως και η υποχρέωση απόδοσης των φόρων για τους δεδουλευμένους

[2] Κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρ. 63Δ ν. 3601/2007, το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει ότι: «...3. Το προς η μεταβίβαση πρόσωπο συναινεί με πρότερη έγγραφη δήλωση του προς την Τράπεζα της Ελλάδος στην προς αυτό μεταβίβαση και στο αντάλλαγμα που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4. Η δήλωση αυτή αποτελεί εκτελεστό τίτλο για την αξίωση του μεταβιβάζοντος πιστωτικού ιδρύματος κατά του προς η μεταβίβαση προσώπου στο καθοριζόμενο αντάλλαγμα». Η ΕΤΕ προσκόμισε στη ΓΔΑ τη σχετική γραπτή δήλωση προς την ΤτΕ, στην οποία δηλώνει σύμφωνα με το άρθρο 63Δ παρ. 3 ν. 3601/2007 ότι συναινεί στη μεταβίβαση στο πιστωτικό ίδρυμα της ΕΤΕ των περιγραφόμενων ως άνω περιουσιακών στοιχείων. Στη σχετική γραπτή της δήλωση με ημερομηνία 23/03/2012, η ΕΤΕ βεβαιώνει τη φύση των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων, την αξία τους και το προς καταβολή αντάλλαγμα.

[3] Στο οποίο επίσης αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «Ειδικά μεταβιβάζονται οι απαιτήσεις των δικαιούχων των λογαριασμών για καταβολή κεφαλαίου και δεδουλευμένων τόκων σύμφωνα με τους όρους των οικείων συμβάσεων, όπως και η υποχρέωση απόδοσης των φόρων για τους δεδουλευμένους τόκους. Εντολές πληρωμής, πιστωτικές ή χρεωστικές, με αναφορά σε κάποιον από τους παραπάνω λογαριασμούς που είχαν δοθεί αλλά δεν είχαν εκτελεστεί έως την ανάκληση της άδειας εκτελούνται πλέον από την ΕΤΕ. Επιταγές που αναφέρουν ως πληρώτρια τράπεζα την Συνεταιριστική (δηλαδή επιταγές που σύρονται επί λογαριασμών τους οποίους τηρούν καταθέτες της Συνεταιριστικής στη Συνεταιριστική) θεωρούνται ότι αναγράφουν ως πληρώτρια τράπεζα την ΕΤΕ, με όλες τις σχετικές συνέπειες και σύρονται επί των παραπάνω λογαριασμών».

τόκους. Οι μεταβιβαζόμενες απαιτήσεις αυτές καθίστανται αμέσως απαιτητές ανεξάρτητα από τη συμφωνημένη στις οικείες συμβάσεις προθεσμία. Δεν μεταβιβάζονται απαιτήσεις για οφειλόμενους μετά την ανάκληση της άδειας τόκους».

Η αξία των μεταβιβαζόμενων συμβατικών σχέσεων[4] εκτιμήθηκε προσωρινώς ότι ανέρχεται σε ποσό διακοσίων δώδεκα εκατομμυρίων είκοσι πέντε χιλιάδων ογδόντα εννέα ευρώ (€ 212.025.089)[5]. Κατά το άρθρο 4 της Σύμβασης, η ΑΧΑΪΚΗ οφείλει να παραδώσει στην ΕΤΕ, χωρίς χρονική καθυστέρηση, κάθε αναγκαίο, σύμφωνα με την οικεία τραπεζική πρακτική, για την περιγραφή και εξατομίκευση των μεταβιβαζόμενων κατά τα προηγούμενα άρθρα στοιχείο, σε ηλεκτρονική και έγχαρτη μορφή. Σύμφωνα με το άρθρο 5 «το οφειλόμενο από την ΕΤΕ αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων ανέρχεται σε ποσοστό 4,2% επί του κεφαλαίου μόνο των μεταφερόμενων καταθέσεων, που σήμερα εκτιμάται σε ποσό 212.025.089 ευρώ. Το ποσό αυτό καταβάλλεται στη Συνεταιριστική εντός [...] από την υπογραφή της παρούσας».

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύμβασης, η ΑΧΑΪΚΗ υποχρεούνταν να παραδώσει στην ΕΤΕ στοιχεία για δικαιώματα, δεσμεύσεις παντός είδους, συμπεριλαμβανομένων δεσμεύσεων καταθέσεων υπέρ του Δημοσίου κατά το άρθρο 14 ν. 2523/1997, και κάθε είδους βάρη που υφίστανται επί των μεταβιβαζόμενων κατά τα προηγούμενα άρθρα στοιχείων, βάσει δικαιοπραξίας, δικαστικής απόφασης ή πράξης διοικητικής αρχής. Σύμφωνα με τη Σύμβαση, η μεταβίβαση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων δεν θίγει τα δικαιώματα, δεσμεύσεις και κάθε είδους βάρη που υφίστανται επ' αυτών[6]. Τέλος, στο τελευταίο άρθρο (6) της σύμβασης αναφέρεται ότι τα μέρη υπέγραψαν τη Σύμβαση έπειτα από τη λήψη παρέκκλισης κατά το άρθρο 9 παρ. 3 ν. 3959/2011 και ότι «η παρούσα σύμβαση θα γνωστοποιηθεί αμελλητί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά τα άρθρα 6 και 9 του άνω νόμου, και τελεί υπό τους όρους του. Σε κάθε περίπτωση, θα επέλθουν οι συνέπειες που θα προβλέπονται στη σχετική απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τα συμβαλλόμενα μέρη θα συνεργαστούν για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεών τους».

Η ΕΤΕ, κατόπιν σχετικού ερωτήματος της ΓΔΑ, δήλωσε ότι «δεν προτίθεται να προβεί στο εγγύς μέλλον σε αγορά λοιπών περιουσιακών στοιχείων [καταστήματα, εξοπλισμό, χαρτοφυλάκιο δανείων κλπ.] της υπό εκκαθάριση ΑΧΑΪΚΗ».

Β.3. Ιστορικό Συμφωνίας

Δυνάμει της Απόφασης της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της ΤτΕ που ελήφθη κατά την υπ' αρ. 34/18.3.2012 Συνεδρίασή της[7], ανακλήθηκε η άδεια για την ίδρυση και λειτουργία της ΑΧΑΪΚΗ λόγω ανεπάρκειας ιδίων κεφαλαίων και έλλειψης ρευστότητας, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα την εκτιμώμενη αδυναμία του πιστωτικού ιδρύματος να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, έναντι ιδίως των καταθετών του. Αναλυτικότερα, η ΤτΕ, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα της ΓΔΑ, ανέφερε ότι «η απόφαση για την ανάκληση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος και η θέση αυτού σε εκκαθάριση λήφθηκε επειδή:

α) το ανωτέρω πιστωτικό ίδρυμα αδυνατούσε να αυξήσει τα κεφάλαιά του[8], δεδομένου ότι προς εκπλήρωση των υποχρεώσεών του εκ του άρθρου 27 του ν.3601/2007 θα έπρεπε να έχει ίδια κεφάλαια σε ύψος οκτώ εκατομμυρίων εξήντα τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (€8.064.000), λαμβανομένης υπόψη της ανεπάρκειας των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, ενόψει όμως 1) των ανυπέρβλητων προβλημάτων εξαιτίας των υψηλών ποσοστών μη εξυπηρετούμενων δανείων και 2) της επί μακρόν αδυναμίας εκ μέρους του να αναλάβει πρωτοβουλίες που θα αποκαθιστούσαν την βιωσιμότητα αυτού, προέκυπτε αδυναμία αύξησης των ιδίων κεφαλαίων του ώστε να αρθεί η ανεπάρκεια τους. Συνεπώς συνέτρεξε αιτία εφαρμογής της περίπτωσης ίν του στοιχείου α της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν.3601/2007 και

β) εξαιτίας της ως άνω ανεπάρκειας των ιδίων κεφαλαίων του αλλά και λόγω αφενός της έλλειψης επαρκούς ενεχύρου η οποία καθιστούσε ανέφικτη την οποιαδήποτε έκτακτη παροχή ρευστότητας και αφετέρου της οφειλόμενης στις συνθήκες της αγοράς έλλειψης ρευστότητας, το ανωτέρω πιστωτικό ίδρυμα δεν ήταν σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, ιδίως έναντι των καταθετών του, οπότε συνέτρεξε επίσης αιτία εφαρμογής του στοιχείου γ της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του ν.3601/2007».

[4] Βλ. απόφαση υπ' αριθμ. 1/3/23.03.2012 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης (ΕΜΕ) της ΤτΕ και άρθρο 1 της Σύμβασης.

[5] [...]

[6] Επίσης, τυχόν αξιώσεις των δικαιούχων των μεταβιβαζόμενων απαιτήσεων κατά της ΑΧΑΪΚΗ διατηρούνται στο μέτρο που δεν ικανοποιούνται από τη μεταβίβαση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων. Εφόσον οι μεταβιβαζόμενες Καταθέσεις υπόκεινται σε συντηρητική, αναγκαστική ή άλλου είδους κατάσχεση ή δέσμευση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ή άλλων προσώπων, οι ανωτέρω Καταθέσεις θα μεταβιβασθούν στην ΕΙΕ με πλήρη διατήρηση κατά το ισόποσο της ως άνω κατάσχεσης ή δέσμευσης, προκειμένου να καταστεί δυνατή η άσκηση των αντίστοιχων δικαιωμάτων των προσώπων που επέβαλαν την κατάσχεση. Βλ. άρθρο 3 της Σύμβασης Μεταβίβασης.

[7] ΦΕΚ Β΄ 790/19.3.2012

[8] Άρθρο 62 του ν. 3601/2007 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4021/2011: 1. Η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα που δεν συμμορφώνονται ή για τα οποία υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις μη συμμόρφωσης τους προς τις απαιτήσεις του νόμου και των σχετικών αποφάσεων της να προβαίνουν έγκαιρα στις απαραίτητες ενέργειες ή να λαμβάνουν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα προκειμένου να αντιμετωπιστούν τυχόν ελλείψεις ή αδυναμίες. 2. Για το Σκοπό της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει από αυτή, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα και τα ακόλουθα: α) Την τήρηση ιδίων κεφαλαίων καθ` υπέρβαση του ελαχίστου ύψους που ορίζεται με τις εκάστοτε γενικής εφαρμογής σχετικές αποφάσεις της περί κεφαλαιακής επάρκειας... 3. Η Τράπεζα της Ελλάδος επιβάλλει ειδικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθ` υπέρβαση του ελαχίστου ορίου που καθορίζεται με τις, γενικής ισχύος περί κεφαλαιακής επάρκειας αποφάσεις της, κατά τις διατάξεις του άρθρου 27 του παρόντος νόμου, στα πιστωτικά ιδρύματα που δεν πληρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή των άρθρων 26 και 28 και των αποφάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος περί μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων ή στα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία κατέληξε σε αρνητικές διαπιστώσεις στο πλαίσιο της αξιολόγησης που διενήργησε με βάση τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 25, εφόσον κρίνει σε αμφότερες τις περιπτώσεις, ότι η εφαρμογή άλλων μέτρων δεν θα αποφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. 4. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου ιδίων κεφαλαίων, στο πλαίσιο της εξέτασης και της εποπτικής αξιολόγησης που διενεργείται σύμφωνα με το εδάφιο α΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 25, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί κατά πόσον, για την κάλυψη των κινδύνων τους οποίους ένα πιστωτικό ίδρυμα έχει αναλάβει ή ενδέχεται να αναλάβει, απαιτείται η τήρηση ιδίων κεφαλαίων υψηλότερων του ελάχιστου ύψους, που ορίζεται με τις εκάστοτε γενικής ισχύος αποφάσεις περί κεφαλαιακής επάρκειας».

Ως εκ τούτου, η αρμόδια ως άνω Επιτροπή της ΤτΕ έθεσε την ΑΧΑΪΚΗ σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, ορίζοντας παράλληλα ειδικό εκκαθαριστή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 68 του ν. 3601/2007[9]. Σύμφωνα με την ως άνω απόφαση, η ΑΧΑΪΚΗ «επιτρέπεται να διενεργεί μόνο τις πράξεις που υπηρετούν τον σκοπό της εκκαθαρίσεως», ενώ «ειδικώς απαγορεύεται η άσκηση όλων των δραστηριοτήτων της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν. 3601/2007». Οι καταθέτες δεν ηδύναντο συνεπώς πλέον να κινούν τους τραπεζικούς λογαριασμούς που τηρούσαν στην ΑΧΑΪΚΗ.

Παράλληλα, προκειμένου να προστατευθούν οι καταθέτες της ΑΧΑΪΚΗ, η ΤτΕ κίνησε διαδικασία μεταβίβασης όλων των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού ταμιευτηρίου, όψεως, τρεχούμενου, προθεσμιακού και άλλου, συναφείς με αυτούς λογαριασμούς, που καταρτίστηκαν μεταξύ της ΑΧΑΪΚΗ και τρίτων, σε έτερο πιστωτικό ίδρυμα, δυνάμει της σχετικής δυνατότητας που της παρέχει η διάταξη της παρ. 1 του άρ. 63Δ του ν. 3601/2007[10]. Η ακριβής διαδικασία μεταβίβασης περιγράφεται στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου, σύμφωνα με το οποίο η ΤτΕ «καλεί πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα πρόσωπα, που κατά την κρίση της και σύμφωνα με τις διαθέσιμες σε αυτήν κατά το χρόνο αυτό πληροφορίες είναι κατάλληλα για την κτήση των υπό μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, σε άτυπη και εμπιστευτική διαδικασία υποβολής προσφορών για την απόκτηση των προς μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων. Αυτή η εκτίμηση καταλληλότητας λαμβάνει χώρα ενόψει των σκοπών του μέτρου εξυγίανσης του άρθρου 63Δ ν. 3601/2007, οι οποίοι εκτίθενται στο άρθρο 63Β παρ. 1 του ίδιου νόμου. Στην εκτίμηση καταλληλότητας λαμβάνεται έτσι ιδίως υπόψη η ανάγκη διασφάλισης της εμπιστοσύνης του κοινού στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, η οποία επιτυγχάνεται κατεξοχήν με την ομαλή συνέχιση των βασικών τραπεζικών εργασιών». Σε εκτέλεση της διάταξης αυτής, η ΤτΕ κάλεσε σε υποβολή προσφορών πέντε πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία έκρινε κατάλληλα για την κτήση των υπό μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων. Αφού εξέτασε τις προσφορές των τεσσάρων πιστωτικών ιδρυμάτων που ανταποκρίθηκαν, η Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης της ΤτΕ (ΕΜΕ/ΤΕ) κατακύρωσε, με την απόφασή της κατά τη συνεδρίαση 1/23.3.2012 (θέματα 1-3), τα υπό μεταβίβαση περιουσιακά στοιχεία στην ΕΤΕ, αναφέροντας[11] ότι το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα (ΕΤΕ) «υπέβαλε την πιο συμφέρουσα πρόταση για την απόκτηση τους, καθώς η εν λόγω προσφορά καθορίζει το υψηλότερο αντάλλαγμα ως ποσοστό επί του μεταφερόμενου κεφαλαίου, ήτοι 4,2% επί του κεφαλαίου των μεταφερόμενων καταθέσεων, που σήμερα εκτιμάται σε ποσό ευρώ 212.025.089, δηλαδή ευρώ 8.905.054, και έτσι ελαχιστοποιεί το κόστος εξυγίανσης του πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα και με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 63Β του ν. 3601/2007. Επιπλέον, κρίνεται ότι η προσφορά αυτή διασφαλίζει την ταχεία και αποτελεσματική αποκατάσταση των συναλλαγών των καταθετών».

Σε εφαρμογή των ως άνω αποφάσεων, η ΤτΕ υποχρέωσε τον ειδικό εκκαθαριστή της ΑΧΑΪΚΗ να μεταβιβάσει παραχρήμα τις απαιτήσεις των δικαιούχων των λογαριασμών[12] για καταβολή κεφαλαίου και τόκων σύμφωνα με τους όρους των οικείων συμβάσεων, όπως επίσης και την υποχρέωση απόδοσης των φόρων υπέρ αυτών για τους δεδουλευμένους τόκους. Επίσης, σύμφωνα με την ΤτΕ, εντολές πληρωμής, πιστωτικές ή χρεωστικές, με αναφορά σε κάποιον από τους παραπάνω λογαριασμούς που είχαν δοθεί αλλά δεν είχαν εκτελεστεί έως την ανάκληση της άδειας εκτελούνται πλέον από την ΕΤΕ. Επιταγές που ανέφεραν ως πληρώτρια τράπεζα την ΑΧΑΪΚΗ θεωρείται ότι αναγράφουν ως πληρώτρια τράπεζα την ΕΤΕ, με όλες τις σχετικές συνέπειες, και σύρονται επί των παραπάνω λογαριασμών.

Όσον αφορά, ιδίως, τις προθεσμιακές καταθέσεις, οι ως άνω αποφάσεις προβλέπουν ότι ο ειδικός εκκαθαριστής υποχρεώνεται να μεταβιβάσει στην ΕΤΕ τις απαιτήσεις τρίτων για καταβολή κεφαλαίου και δεδουλευμένων τόκων έως την ανάκληση της άδειας της ΑΧΑΪΚΗ, όπως και την υποχρέωση απόδοσης των φόρων για τους δεδουλευμένους τόκους, ενώ οι μεταβιβαζόμενες απαιτήσεις καθίστανται άμεσα απαιτητές ανεξάρτητα από τη συμφωνημένη στις οικείες συμβάσεις προθεσμία. Επίσης διευκρινίζεται ότι δεν μεταβιβάζονται απαιτήσεις για οφειλόμενους τόκους μετά την ανάκληση της αδείας (πέραν της 19/03/2012).

Πέραν των συμβατικών σχέσεων πελατείας, μεταβιβάσθηκε στην ΕΤΕ και η λογιστική αξία των ως άνω καταθέσεων. Ωστόσο, δεδομένης της διαπιστωμένης αδυναμίας της ΑΧΑΪΚΗ να μεταβιβάσει στην ΕΤΕ τα 212.025.089[13] ευρώ που αντιστοιχούσαν στις μεταβιβασθείσες καταθέσεις, το μεταβιβαζόμενο στοιχείο παθητικού (καταθέσεις) καταβλήθηκε στην ΕΤΕ από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής ΤΧΣ), κατά τα οριζόμενα στην παρ. 13 του άρ. 63Δ ως ισχύει[14]. Ύστερα από σχετικό ερώτημα της ΓΔΑ προς την ΕΤΕ, η ΕΤΕ προσκόμισε [...].

[9] Άρθρο 68 του ν. 3601/2007: «α) Πιστωτικό ίδρυμα δεν δύναται να κηρυχθεί σε πτώχευση ούτε είναι δυνατόν να ανοίξει επ΄ αυτού προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης. β) Στην περίπτωση που ανακαλείται η άδεια λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος σύμφωνα με το άρθρο 8, αυτό τίθεται υποχρεωτικώς υπό ειδική εκκαθάριση με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος. γ) Κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης, τη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος αναλαμβάνει ο οριζόμενος από την Τράπεζα της Ελλάδος ειδικός εκκαθαριστής. δ) Ο ειδικός εκκαθαριστής υπόκειται στον έλεγχο και την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία δύναται να τον αντικαθιστά κατά πάντα χρόνο. ε) Από την κοινοποίηση στο πιστωτικό ίδρυμα της απόφασης περί ειδικής εκκαθάρισης, το πιστωτικό ίδρυμα απαγορεύεται να δέχεται καταθέσεις. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να περιορίζει και άλλες εργασίες του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος. στ) Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος δύναται, μέχρι την ολοκλήρωση των εργασιών εκκαθάρισης και χάριν προστασίας της χρηματοοικονομικής σταθερότητας και ενίσχυσης της εμπιστοσύνης του κοινού στο εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα, να υποχρεωθεί ο ειδικός εκκαθαριστής στη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή σε Μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα κατά το άρθρο 63Ε. Στην περίπτωση αυτή, οι διατάξεις του άρθρου 63Δ εφαρμόζονται ανάλογα».

[10] Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται με απόφασή της να υποχρεώσει πιστωτικό ίδρυμα στη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του προς άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή προς άλλο πρόσωπο. Τα προς μεταβίβαση περιουσιακά στοιχεία προσδιορίζονται στην προαναφερόμενη απόφαση και μπορούν να είναι δικαιώματα, απαιτήσεις, υποχρεώσεις ή και συμβατικές σχέσεις. Σύμφωνα με την από 11.05.2012 απάντηση της ΤτΕ στη ΓΔΑ, [...]

[11] Συνεδρίαση ΕΜΕ ΤτΕ 1/23.3.2012, Θέμα 2.

[12] [...]

[13] [...]

[14] Σύμφωνα με την απόφαση υπ' αριθμ. 1/3/23.03.2012 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της ΤτΕ: «Βάσει της παραγράφου 13 του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007 και της παραγράφου 12 του άρθρου 16Β του ν. 3864/2010, με την παρούσα απόφαση γεννάται υποχρέωση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας προς καταβολή στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» του ως άνω ποσού της διαφοράς, το δε Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας αποκτά αξίωση κατά του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος προς απόδοση του καταβληθέντος ποσού».

Β.4. Μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης

Μετά το πέρας της σχετικής μηχανογραφικής διαδικασίας της μεταβίβασης των καταθέσεων από την ΑΧΑΪΚΗ στην ΕΤΕ, η ΕΤΕ, με ανακοίνωση προς το κοινό[15], δήλωσε πως ολοκληρώθηκε η μεταφορά σε αυτήν των ηλεκτρονικών αρχείων των καταθέσεων των πελατών της ΑΧΑΪΚΗ και πως από τη Δευτέρα 2/4/2012, ξεκινούσε η εξυπηρέτησή τους από το Δίκτυο των Καταστημάτων της ΕΤΕ.

Ως προς τους καταθέτες λογαριασμών πρώτης ζήτησης (ταμιευτηρίου, τρεχούμενοι, όψεως), η ΕΤΕ ενημέρωσε ότι για την άμεση και απρόσκοπτη εξυπηρέτησή τους έχουν ανοιχθεί νέοι λογαριασμοί, σε αντιστοίχιση με τους λογαριασμούς που τηρούσαν στην Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα (ήτοι ίδιας μορφής και σε ίδιο νόμισμα). Στους νέους λογαριασμούς μεταφέρθηκαν τα υπόλοιπα καταθέσεων όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί κατά την τελευταία εργάσιμη ημέρα λειτουργίας της εν λόγω Συνεταιριστικής Τράπεζας (19/03/2012).

Το υπόλοιπο των προθεσμιακών λογαριασμών (τόσο το κεφάλαιο όσο και οι δεδουλευμένοι τόκοι έως την ανάκληση της αδείας της ΑΧΑΪΚΗ) μεταφέρθηκε σε λογαριασμούς πρώτης ζήτησης, ανάλογα με την κατηγορία του δικαιούχου (φυσικά/νομικά πρόσωπα). Επήλθε έτσι συμμόρφωση με τις σχετικές αποφάσεις της ΤτΕ, οι οποίες αναφέρουν ότι οι απαιτήσεις που απορρέουν από προθεσμιακές καταθέσεις «καθίστανται άμεσα απαιτητές ανεξάρτητα από τη συμφωνημένη στις οικείες συμβάσεις προθεσμία». Απαντώντας σε σχετικό ερώτημα της ΓΔΑ, η ΕΤΕ αναφέρει ότι οι δικαιούχοι διατηρούν το δικαίωμα «να αναλάβουν τα εν λόγω ποσά άμεσα από την Τράπεζα ή να συνάψουν εκ νέου με την Τράπεζα νέα σύμβαση προθεσμιακής κατάθεσης».

Β.5. Λόγοι πραγματοποίησης της γνωστοποιηθείσας πράξης

Κατά την ΕΤΕ, η εν λόγω συγκέντρωση αφορά κυρίως στην προστασία των καταθετών της ΑΧΑΪΚΗ και του τραπεζικού συστήματος εν γένει[16]. Η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν αποφέρει αξιόλογα οικονομικά οφέλη στην ίδια, αν και ως πλεονεκτήματα της ολοκλήρωσής της αναφέρονται η παροχή άμεσης ρευστότητας από το ΤΧΣ, και η ανάδειξη του συστημικού ρόλου της ΕΤΕ στην Ελληνική οικονομία που απορρέει από την ταχύτητα ενσωμάτωσης των μεταφερόμενων καταθέσεων στη λειτουργική διαχείριση, με αποτέλεσμα την άμεση εξυπηρέτηση των πρώην πελατών της ΑΧΑΪΚΗ[17].

Β.6. Αλληλογραφία - Έλεγχος Πληρότητας Φακέλου

Η γνωστοποιούσα προσκόμισε αντίτυπο του φύλλου της ημερήσιας οικονομικής εφημερίδας πανελλαδικής κυκλοφορίας «ΕΞΠΡΕΣ» της 27.4.2012, στο οποίο δημοσίευσε την υπό κρίση πράξη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 ν. 3959/2012. Τη δε γνωστοποίηση συνόδευε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 ν. 3959/2012 γραμμάτιο καταβολής παραβόλου 1.100 Ευρώ.

Η υποβολή της εν λόγω γνωστοποίησης πραγματοποιήθηκε στις 23.4.2012 (αρ. πρωτ. 3735). Μετά την εξέταση του υποβληθέντος φακέλου, η Υπηρεσία έκρινε ότι υπάρχουν ελλείψεις και ασάφειες στη συμπλήρωση του εντύπου γνωστοποίησης και στα προσκομισθέντα στοιχεία, οι οποίες τελικά συμπληρώθηκαν (μετά την αποστολή από τη ΓΔΑ σειράς ερωτηματολογίων) με την υπ' αριθ. πρωτ. 4557/21.5.2012 επιστολή της γνωστοποιούσας.

Τέλος, σημειώνεται ότι, κατά δήλωση της Εθνικής Τράπεζας: (α) η υπό κρίση πράξη δεν είναι κοινοτικών διαστάσεων[18] και γι' αυτό δεν γνωστοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και (β) δεν απαιτείται γνωστοποίησή της σε Αρχές Ανταγωνισμού άλλων κρατών μελών.

Β.7. Άλλες σχετικές συμφωνίες

Διαδικασία μεταβίβασης των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις καταθέσεων έλαβε χώρα ταυτόχρονα για τις καταθέσεις των Συνεταιριστικής Τράπεζας Λαμίας Συν.Π.Ε. και Συνεταιριστικής Τράπεζας Λέσβου-Λήμνου Συν.Π.Ε., δυνάμει όμοιων αποφάσεων και ενεργειών της ΤτΕ (επιτροπής πιστωτικών και ασφαλιστικών θεμάτων) που ελήφθησαν κατά τη συνεδρίαση της 18.3.2012.

Το γεγονός αυτό δεν ασκεί επίδραση στην παρούσα υπόθεση. Η αλληλεξάρτηση δύο ή περισσοτέρων πράξεων συγκέντρωσης (προκειμένου να θεωρηθούν ως μία πράξη συγκέντρωσης) σημαίνει ότι καμία από τις πράξεις αυτές δεν θα λάμβανε χώρα δίχως τις άλλες, και ότι κατά συνέπεια αποτελούν μια ενιαία πράξη[19]. Αυτή η αλληλεξάρτηση αποδεικνύεται συνήθως εάν οι σχετικές πράξεις συνδέονται de jure, δηλαδή οι ίδιες οι συμφωνίες συνδέονται με αμοιβαίους όρους, ή de facto, εξαιτίας των ειδικών περιστάσεων. Για το λόγο αυτό, αξιολογείται από οικονομική άποψη κατά πόσον καθεμία από τις πράξεις εξαρτάται κατ' ανάγκη από τη σύναψη των άλλων. Περαιτέρω ενδείξεις της αλληλεξάρτησης περισσοτέρων πράξεων μπορεί να είναι οι δηλώσεις των ίδιων των μερών ή η ταυτόχρονη σύναψη των σχετικών συμφωνιών[20]. Εν προκειμένω, τέτοια αλληλεξάρτηση δεν τεκμηριώθηκε, καθώς από την υπό

[15] Στις 2/4/2012, αναρτημένη στο διαδικτυακό της τόπο www.nbg.gr.

[16] Σύμφωνα με την ΕΤΕ (ιδίως έγγραφο γνωστοποίησης), ήταν προς το συμφέρον των καταθετών να μεταβιβαστούν τα εν λόγω στοιχεία σε μία τράπεζα του κύρους και του μεγέθους δικτύου και φάσματος παρεχομένων υπηρεσιών όπως της ΕΤΕ, που θα μπορεί να διασφαλίσει τη μείωση του κινδύνου απώλειας του κεφαλαίου των καταθέσεων αυτών. Περαιτέρω, η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των καταθέσεων και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταθετών στο παρόν χρηματοοικονομικό περιβάλλον (που επιτυγχάνεται μέσω της γνωστοποιηθείσας πράξης) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη στήριξη του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και την αποτροπή συστημικού κινδύνου.

[17] Βλ. την από 11.05.2012 επιστολή ΕΤΕ Παροχής Στοιχείων, σύμφωνα με την οποία «Οι οικονομικοί λόγοι που δικαιολογούν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης είναι:

(α) εμπέδωση του κλίματος εμπιστοσύνης των καταθετών προς το τραπεζικό σύστημα μετά την υπαγωγή της ΑΧΑΪΚΗΣ στα μέτρα εξυγίανσης που προβλέπει ο ν. 3601/2007 όπως ισχύει. Σημειώνεται ότι η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταθετών στη διάρκεια και συνέπεια του τραπεζικού συστήματος αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της συστημικής ευστάθειας της Ελληνικής οικονομίας, ιδιαίτερα όταν αφορά γεωγραφικές περιοχές της χώρας, εκτός Αθηνών, η οικονομία των οποίων πλήττεται.

(β) παροχή άμεσης ρευστότητας στην Τράπεζα ως ανάδοχη τράπεζα από το ΤΧΣ, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αδιάλειπτη εξυπηρέτηση των πελατών, οι καταθέσεις των οποίων μεταφέρθηκαν από το υπό εξυγίανση πιστωτικό ίδρυμα στην Τράπεζα,

(γ) ανάδειξη του συστημικού ρόλου της Τράπεζας στην Ελληνική οικονομία που απορρέει από την ταχύτητα ενσωμάτωσης των μεταφερθέντων καταθέσεων στη λειτουργική διαχείριση, με αποτέλεσμα την άμεση εξυπηρέτηση των πρώην πελατών της ΑΧΑΪΚΗΣ».

[18] Κατά την έννοια του άρθρου 1 του Κοινοτικού Κανονισμού Συγκεντρώσεων 139/2004 του Συμβουλίου της 20ης Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων.

[19] Βλ. κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας, βάσει του κανονισμού ΕΚ αριθμ. 139/2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2008/C 95/01), παρ. 36 επ.

[20] Ibid., παρ. 43.

κρίση σύμβαση και τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη δεν διαπιστώνεται με βάση τα προεκτεθέντα κριτήρια ούτε νομική (π.χ. υπό την αίρεση εκπλήρωσης των λοιπών συμβάσεων) ούτε οικονομική αλληλεξάρτηση, παρά την ταυτόχρονη πραγματοποίηση των πράξεων. Βάσει των ανωτέρω στοιχείων συνάγεται ότι καθεμία από τις ως άνω πράξεις θα ελάμβανε χώρα και μεμονωμένα, ανεξαρτήτως από την πραγματοποίηση των υπολοίπων.

Γ. ΤΑ ΜΕΡΗ

Γ.1. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΕΤΕ, με έδρα την Αθήνα (Αιόλου 86), ιδρύθηκε το 1841, εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το 1880, και από τον Οκτώβριο του 1999 η μετοχή της αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Σήμερα είναι η μεγαλύτερη ελληνική εμπορική τράπεζα, διαθέτει πάνω από 570 καταστήματα στην ελληνική επικράτεια και το ενεργητικό της υπερβαίνει τα 106 δις ευρώ.

Γ.1.1. Καταστατικός Σκοπός και Αντικείμενο Εργασιών

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του καταστατικού της ΕΤΕ ο σκοπός της περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Η Τράπεζα ενεργεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό όλες τις τραπεζικές, επενδυτικές και γενικότερα χρηματοπιστωτικές εργασίες που επιτρέπονται σε πιστωτικά ιδρύματα από την ισχύουσα, κάθε φορά ελληνική, κοινοτική, και αλλοδαπή νομοθεσία. Στο μέτρο που επιτρέπεται από το ισχύον εκάστοτε δίκαιο, τις ως άνω εργασίες η Τράπεζα μπορεί να ενεργεί και για λογαριασμό τρίτων ή σε συνεργασία ή σε κοινοπραξία με άλλα νομικά η φυσικά πρόσωπα οποιασδήποτε ιθαγένειας. 2. Αντικείμενο των εργασιών της Τράπεζας είναι ιδίως: α) η αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων, β) η χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων περιλαμβανομένων και των πράξεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Η απόκτηση ή εκχώρηση απαιτήσεων, η λήψη δανείων, πιστώσεων ή εγγυήσεων και η έκδοση ομολογιακών δανείων κάθε είδους, γ) η χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), δ) οι πράξεις διενέργειας πληρωμών, περιλαμβανομένης της μεταφοράς κεφαλαίων, ε) η έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής (πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών), στ) οι εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων [...]».

Σήμερα, η ΕΤΕ αποτελεί τη μητρική εταιρία Ομίλου επιχειρήσεων που ενεργεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό[21] τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές εργασίες, λειτουργώντας σύμφωνα με το ελληνικό και ενωσιακό δίκαιο. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος της ΕΤΕ δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στη λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, στη διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων, καθώς και σε χρηματιστηριακές, επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες[22].

[21] Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Τουρκία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Νοτιανατολική Ευρώπη, στην Κύπρο, στη Μάλτα, στην Αίγυπτο και στη Νότια Αφρική.

[22] Αναλυτικότερα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους: asset management και private banking, ασφαλιστικών εργασιών, διατραπεζικών συστημάτων, διαχείρισης και λειτουργίας δικτύων ηλεκτρονικών συναλλαγών, διαχείρισης ευρωπαϊκών προγραμμάτων, επενδυτικής τραπεζικής - επιχειρηματικών συμμετοχών, επενδυτικών υπηρεσιών ακίνητης περιουσίας, ιδιοκτησίας/διαχείρισης λιμένων, κατασκευής και εμπορίας ιατρικών μηχανημάτων, κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων (real estate), κτηματικών και ξενοδοχειακών υπηρεσιών, κατασκευών, παραγωγής δεικτών ακινήτων, πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, πληροφορικής, παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών, παραγωγής τροφίμων, πωλήσεως προϊόντων λιανικής, συμμετοχών, χρηματοδοτικών μισθώσεων.

Β.1.2. Διοικητικό Συμβούλιο

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (εφεξής και «ΔΣ») της εταιρίας εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση (εφεξής και «ΓΣ») των μετόχων για περίοδο τριών ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Η σημερινή σύνθεση του ΔΣ της ΕΤΕ, κατόπιν εκλογής τους από την έκτακτη ΓΣ των μετόχων της στις 14.1.2010, έχει ως εξής[23]:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
Βασίλειος Θ. Ράπανος	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Απόστολος Σ. Ταμβακάκης	Εκτελεστικό Μέλος - Διευθύνων Σύμβουλος
Ανθιμος Κ. Θωμόπουλος	Εκτελεστικό Μέλος - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Αλέξανδρος Γ. Τουρκολιάς	Εκτελεστικό Μέλος - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Λεωνίδας Θ. Θεόκλητος	Εκτελεστικό Μέλος - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Ιωάννης Κ. Γιαννίδης	Μη εκτελεστικό Μέλος
Αβραάμ Ι. Τριανταφυλλίδης Ιωάννης	Μη εκτελεστικό Μέλος
Ιωάννης Παναγόπουλος	Μη εκτελεστικό Μέλος
Σεβασμιότατος Μητροπ. Ιωαννίνων Θεόκλητος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Στέφανος Χ. Βαβαλίδης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Γεώργιος Π. Ζανιάς	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Αλεξάνδρα Θ. Παπαλεξοπούλου - Μπενοπούλου	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Πέτρος Κ. Σαμπατακάκης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Μαρία Α. Φραγκίστα	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Σπυρίδων Ι. Θεοδωρόπουλος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Αλέξανδρος Ν. Μακρίδης	Εκπρόσωπος Ελληνικού Δημοσίου

Β.1.3. Μετοχική Σύνθεση

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εθνικής Τράπεζας χαρακτηρίζεται από ευρεία διασπορά, καθώς κατανέμεται σε χιλιάδες μετόχους, θεσμικούς και ιδιώτες. Κανένας μέτοχος δεν έχει στην κατοχή του μετοχές που υπερβαίνουν το 5% του μετοχικού κεφαλαίου[24]. Από τη μετοχική σύνθεση, όπως αυτή διαμορφώθηκε στις 31.12.2011 προκύπτει ότι:

- το 27,4% του μετοχικού κεφαλαίου ήταν κατανεμημένο σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές του εξωτερικού,
- το 46,8% του μετοχικού κεφαλαίου ήταν κατανεμημένο σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές του εσωτερικού,

[23] Σημειώνεται ότι ο Α. Μακρίδης τοποθετήθηκε ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου στο ΔΣ της ΕΤΕ την 1.3.2009, σε εφαρμογή του Ν. 3723/2008 και κατόπιν της απόφασης της τράπεζας να συμμετέχει στο πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας. Επίσης στις 14.04.2011, ο κ. Σ.Ι. Θεοδωρόπουλος εξελέγη σε αντικατάσταση μέλους το οποίο απεβίωσε. Η θητεία του ως άνω Δ.Σ. λήγει το 2013.

[24] Βλ. Οικονομικές Καταστάσεις της ΕΤΕ για το οικονομικό έτος 2012.

- το 16,3% του μετοχικού κεφαλαίου διατηρούσαν ασφαλιστικά ταμεία και ΝΠΔΔ, ενώ
- το λοιπό 9,1% διατηρούσαν λοιπές κατηγορίες μετόχων, όπως ιδιώτες μικρομέτοχοι, ιδρύματα, κληροδοτήματα κ.λπ.

Β.1.4. Κύκλος Εργασιών

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, ο κύκλος εργασιών για τη χρήση 2011 της ΕΤΕ ανήλθε, στην Ελλάδα, σε 4,689 δις ευρώ, ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του Ομίλου της ΕΤΕ ανήλθε, κατά την ίδια περίοδο, σε 7,972 δις ευρώ.

Γ.2. Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα - Κλάδος Καταθετικών Προϊόντων

Η ΑΧΑΪΚΗ ιδρύθηκε στην Πάτρα το 1993 ως Πιστωτικός Συνεταιρισμός, ενώ από το 1994 λειτουργούσε ως Συνεταιριστικό Πιστωτικό Ίδρυμα, υπό τις προϋποθέσεις του νόμου[25]. Η ΑΧΑΪΚΗ, ως Συνεταιριστικό Πιστωτικό Ίδρυμα, δραστηριοποιείτο κατά τα ανωτέρω στο νομό καταστατικής έδρας (Αχαΐα) και επίσης σε περιοχές όμορες του νομού αυτού, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο που διέπει την λειτουργία της. Μέχρι την ανάκληση της άδειας, η Τράπεζα δραστηριοποιούνταν μέσω 13 καταστημάτων της στους νομούς Αχαΐας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας, Ζακύνθου και Κεφαλληνίας, ενώ, επιγραμματικά, πλην των τραπεζικών υπηρεσιών, δραστηριοποιούνταν στον τομέα των επενδυτικών, ασφαλιστικών και κτηματομεσιτικών υπηρεσιών[26].

Γ.2.1. Μετοχική Σύνθεση

Στις 31.12.2010[27], το (ολοσχερώς καταβεβλημένο) Συνεταιριστικό Κεφάλαιο της Τράπεζας ανερχόταν σε 15.130.536,68 €, αποτελούμενο από 412.501 συνεταιριστικές μερίδες που κατείχαν 14.968 άτομα[28]. Στις 31.12.2011, το (ολοσχερώς καταβεβλημένο) Συνεταιριστικό Κεφάλαιο της Τράπεζας ανερχόταν σε 15.075.186,56 €, αποτελούμενο από 410.992 συνεταιριστικές μερίδες[29].

Γ.2.2. Κύκλοι εργασιών

Τα γενικά ακαθάριστα έσοδα της Τράπεζας στις 31/12/2011 ανήλθαν σε 16.905.034,25 € έναντι 16.588.203,84 € το 2010, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση κατά 1,91%. Ειδικά για τα έσοδα προερχόμενα από τόκους, διαμορφώθηκαν σε 16.894.684,25 € το 2011[30], έναντι 16.577.853,84 € το 2010 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1,91%[31]. Για το 2011, τα έσοδα προερχόμενα από τόκους αναλύονται περαιτέρω σε έσοδα από τόκους χορηγήσεων ύψους 15,906 εκ. ευρώ[32], και τόκους χρεογράφων ύψους 0,989 εκ. ευρώ.

Γ.2.3. Αποτίμηση μεταβιβαζόμενου τμήματος

Υπό την έννοια του άρθρου 5 ν. 3959/2011, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν μεταβιβάζονται στοιχεία του ενεργητικού μιας επιχείρησης, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο (απόκτηση ελέγχου στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων). Το μεταβιβαζόμενο τμήμα της επιχείρησης αποτελεί επιχειρηματική δραστηριότητα με παρουσία στην αγορά, της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο παραγόμενος κύκλος εργασιών.

Εν προκειμένω, η αποτίμηση σε κύκλο εργασιών του μεταβιβαζόμενου τμήματος παρουσιάζει ιδιαιτερότητα,

---

[25] Η συνεταιριστική πίστη άρχισε ουσιαστικά να αναπτύσσεται την τελευταία 20ετία με βάση το Ν. 2076/92, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3148/2003, με τον οποίο ενσωματώθηκαν στην Ελληνική Τραπεζική Νομοθεσία οι διατάξεις της υπ' αριθμ. 2000/12/ΕΚ Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων» (L 126/26.5.2000), και οι διατάξεις της υπ' αριθμ. 2000/46/ΕΚ Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος» (L 275/27.10.2000). Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, τα Συνεταιριστικά Πιστωτικά Ιδρύματα είναι Αστικοί Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί Ν.1667/86 οι οποίοι αφού συγκεντρώσουν το ελάχιστο κεφάλαιο και εκπληρώσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις λαμβάνουν άδεια λειτουργίας και ως Πιστωτικά Ιδρύματα από την ΤτΕ, ύστερα από αίτημά τους, και διενεργούν όλες τις τραπεζικές εργασίες που αποτελούν αντικείμενο δραστηριότητας των Εμπορικών Τραπεζών. Εφόσον μέλη του συνεταιρισμού κατοικούν εκτός του νομού έδρας η των όμορων νομών αυτής η Συνεταιριστική Τράπεζα μπορεί να δραστηριοποιείται με την ίδρυση υποκαταστημάτων και σε αυτούς τους νομούς. Βασική προϋπόθεση για την παροχής άδειας λειτουργίας συνεταιριστικής τράπεζας είναι η συγκέντρωση ενός ελάχιστου συνεταιριστικού κεφαλαίου. Ο Νόμος διαφοροποιεί το ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο ανάλογα με την έκταση και τον πληθυσμό της περιφέρειας στην οποία δραστηριοποιούνται τα συνεταιριστικά πιστωτικά ιδρύματα. Το απαιτούμενο ελάχιστο ύψος κεφαλαίου καθορίζεται ως εξής: α) 6 εκ. ευρώ για συνεταιρισμούς που δραστηριοποιούνται εντός της έδρας τους. β) 10 εκ. ευρώ για τους συνεταιρισμούς που δραστηριοποιούνται και σε όμορους νομούς η στην διοικητική περιφέρεια της έδρας τους. γ) 18 εκ. ευρώ για συνεταιρισμούς που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια Αττικής, στον νομό Θεσσαλονίκης ή σε όλη την επικράτεια. Οι Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί που λαμβάνουν άδεια να λειτουργήσουν ως Πιστωτικό ίδρυμα δεν μεταβάλλουν τη νομική προσωπικότητά τους και επιτρέπεται να χρησιμοποιούν στην επωνυμία τους τον όρο «Συνεταιριστική Τράπεζα». Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες συναλλάσσονται με τα μέλη τους, με άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και με το Ελληνικό Δημόσιο. Διενεργούν όλες τις τραπεζικές εργασίες εκτός του underwriting (ασφάλιση του επενδυτικού κινδύνου ενός τρίτου έναντι πληρωμής), κατόπιν έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος και υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που τυχόν θέτει κατά περίπτωση, μπορούν να συναλλάσσονται και με μη μέλη τους μέχρι ποσού που σε καμία περίπτωση δεν θα υπερβαίνει ποσοστό 50% επί των χορηγήσεών τους ή των καταθέσεών τους. Με βάση την 246/14/28-6-2007 απόφασή της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων δόθηκε η δυνατότητα στην Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα να εξυπηρετεί με τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες και μη μέλη του Συνεταιρισμού.

[26] Μέσω των θυγατρικών της, Αχαϊκή Συνεταιριστική Ανώνυμος Εταιρία Λήψης & Διαβίβασης Χρηματιστηριακών Εντολών, Αχαϊκή Ασφαλιστική Μονοπρόσωπη ΕΠΕ και Ακίνητα Πάτρας ΑΕ αντίστοιχα.

[27] Οι Συνεταιριστικές τράπεζες υποχρεούνται στη δημοσίευση ισολογισμού τέλους χρήσης μέσα σε 6 μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης, ήτοι, εν προκειμένω, την 30/06/2012, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 9 του Ν. 1667/1986 «Αστικοί Συνεταιρισμοί και άλλες Διατάξεις». Τα χρησιμοποιούμενα μεγέθη με ημερομηνία αναφοράς την 31η /12/2011 προέρχονται από Ισολογισμό μη οριστικό, όπως υπεβλήθη σε απάντηση της ΑΧΑΪΚΗ ύστερα από σχετικό ερώτημα της ΓΔΑ.

[28] Σημειώνεται ότι εκδοθείσες μετοχές προοριζόμενες για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου δεν υπάρχουν με τις διαδικασίες που γίνονται στις υπόλοιπες εμπορικές τράπεζες. Τα ίδια κεφάλαια αυξάνουν αυτομάτως με τη διάθεση νέων μεριδίων σε συνεταίρους, νέους η παλαιούς.

[29] Από το φάκελο της υπό κρίσης πράξης δεν προκύπτει σε πόσα άτομα ήταν κατανεμημένο το εν λόγω κεφάλαιο στις 31/12/ 2011.

[30] Σύμφωνα με τον μη οριστικό Ισολογισμό της ΑΧΑΪΚΗ στις 31/12/2011 (βλέπε υποσημείωση 28).

[31] Η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι τα έσοδα της ΑΧΑΪΚΗ από τόκους χορηγήσεων ανήλθαν σε 15,906 εκ. ευρώ για το 2011. Το ως άνω ποσό προέρχεται από προσωρινή αποτίμηση της Διεύθυνσης Εποπτικού Συστήματος της ΤτΕ στις 31/01/2012, το οποίο περιλαμβάνει μόνο τους τόκους χορηγήσεων. Εάν σε αυτό προστεθεί το ποσό των 0,989 εκ. ευρώ από τόκους χρεογράφων, προκύπτουν τα 16,895 εκ. ευρώ που αναγράφονται στον ισολογισμό που προσκόμισε η ΑΧΑΪΚΗ.

[32] Σύμφωνα με προσωρινή αποτίμηση της Διεύθυνσης Εποπτικού Συστήματος της ΤτΕ στις 31/01/2012.

δεδομένης της φύσης των καταθέσεων ως υποχρεώσεων της τράπεζας προς τους αντίστοιχους καταθέτες[33] και συνακόλουθα ως στοιχείου παθητικού της.

Ο παραγόμενος κύκλος εργασιών που αντιστοιχεί στο μεταβιβαζόμενο μέρος προσεγγίζεται με την ακόλουθη συλλογιστική[34]: Οι καταθέσεις (ως στοιχείο του παθητικού), αποτελούν ουσιαστικά το κεφάλαιο που χρησιμοποιείται από την τράπεζα για χορηγήσεις δανείων σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, αλλά και σε λοιπές επενδύσεις (λ.χ. χρεόγραφα). Συνεπώς, γίνεται δεκτό ότι τα έσοδα που προέρχονται τουλάχιστον από τόκους χορηγήσεων είναι η σταθερά που αποτυπώνει κατ' ελάχιστον, κατά τα ανωτέρω, την αποτίμηση του μεταβιβαζόμενου τμήματος.

Συναφώς, σημειώνεται ότι, όπως προελέχθη, η αξία του μεταβιβαζόμενου παθητικού καταβλήθηκε στην ΕΤΕ από το ΤΧΣ (μειωμένη κατά το αντάλλαγμα που κατέβαλε η ΕΤΕ) και συνεπώς ισοσκελίστηκε με αντίστοιχο στοιχείο ενεργητικού. Με τα καταβεβλημένα κεφάλαια (και σύμφωνα με την πάγια τραπεζική τακτική), η ΕΤΕ δυνητικά θα χορηγήσει δάνεια, τα οποία, κατά τη χρήση του προηγούμενου έτους 2011, απέφεραν τα ανωτέρω αναφερόμενα έσοδα στην ΑΧΑΪΚΗ.

Εν προκειμένω, δεδομένου ότι, όπως προελέχθη, τα έσοδα της ΑΧΑΪΚΗ από τόκους χορηγήσεων για τη χρήση του έτους 2011 ανήλθαν, σύμφωνα με την Κατάσταση Αποτελεσμάτων της ΤτΕ της 31/12/2011, σε 15,9 εκατ. ευρώ, διαπιστώνεται ότι το μεταβιβαζόμενο τμήμα της ΑΧΑΪΚΗ ξεπερνάει τον κύκλο εργασιών των 15 εκατ. ευρώ στην ελληνική αγορά που ορίζεται στο άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3959/2011 σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παρ. 3 στοιχείο α) του ν. 3959/2011, πληρούνται συνεπώς όλα τα κριτήρια γνωστοποίησης της συγκέντρωσης που ορίζονται στο νόμο.

Δ. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Δ.1. Σχετική Αγορά Προϊόντων

Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η σχετική αγορά προϊόντων ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποτελείται από επιμέρους προϊόντα ή/και υπηρεσίες που παρουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό όμοια φυσικά ή τεχνικά χαρακτηριστικά και είναι εναλλάξιμα[35].

Η ΕΤΕ δραστηριοποιείται, άμεσα ή έμμεσα (μέσω των θυγατρικών της), σε όλο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών και επενδυτικών αγορών (καταθέσεις, χορηγήσεις, ανάπτυξη αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματιστηριακές συναλλαγές, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, έκδοση πιστωτικών καρτών και υπηρεσίες αποδοχής καρτών κ.ά). Η ΑΧΑΪΚΗ δραστηριοποιούνταν στις κατεξοχήν τραπεζικές υπηρεσίες, δηλαδή καταθέσεις και χορηγήσεις.

Σύμφωνα με πάγια πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[36], η βασική κατηγοριοποίηση των κλασικών τραπεζικών υπηρεσιών περιλαμβάνει: α) τις υπηρεσίες προς ιδιώτες/λιανική τραπεζική (retail banking), β) τις υπηρεσίες προς επιχειρήσεις/επιχειρηματική τραπεζική (corporate banking) και γ) τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (financial market services), καθεμία δε, από τις προαναφερθείσες κατηγορίες μπορεί να διακριθεί περαιτέρω σε υπο-αγορές, με βάση την υποκαταστασιμότητα των επιμέρους τραπεζικών προϊόντων από πλευράς προσφοράς και ζήτησης.

Εν προκειμένω, η αγορά στην οποία αφορά η ως άνω πράξη περιλαμβάνει αποκλειστικά τα καταθετικά προϊόντα ιδιωτών και επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, τα συμμετέχοντα στη συγκέντρωση μέρη προσφέρουν καταθετικά προϊόντα, η μεν ΕΤΕ μέσω ενός δικτύου 558 καταστημάτων και 1.426 ATMs, που καλύπτει ολόκληρη τη γεωγραφική έκταση της Ελλάδας (αναπτύσσοντας παράλληλα υποστηρικτικές υπηρεσίες Mobile και Internet Banking), η δε ΑΧΑΪΚΗ μέσω 13 υποκαταστημάτων στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Ελλάδας (Αχαΐα, Αιτωλοακαρνανία και Επτάνησα).

Η σύμβαση κατάθεσης συνιστάται μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος και του καταθέτη, έχοντας ως ελάχιστο περιεχόμενο τα στοιχεία της ανώμαλης παρακαταθήκης (830 ΑΚ), ήτοι την προσωρινή παράδοση από τον καταθέτη στην τράπεζα χρημάτων, με παραχώρηση προς την τράπεζα της εξουσίας χρησιμοποίησής τους, καθώς και την υποχρέωση της τελευταίας να εξασφαλίσει την αγοραστική δύναμη που τα χρήματα εμπερικλείουν υπέρ του καταθέτη[37], ενώ παράλληλα ο καταθέτης δικαιούται να εισπράξει τους συμφωνημένους τόκους.

Η τήρηση και κίνηση/διαχείριση των λογαριασμών καταθέσεων ενέχει σειρά επιβαρύνσεων για τον καταθέτη, μεταξύ των οποίων, ενδεχομένως, χρεώσεις[38] για απενεργοποίηση / «κλείσιμο» του λογαριασμού, για χρήση δικτύων άλλων τραπεζών (μέσω ΑΤΜ) και για μεταφορές κεφαλαίων εκτός δικτύου (προς και από τράπεζες του εξωτερικού και του εσωτερικού).

Τα βασικότερα είδη/κατηγορίες τραπεζικών λογαριασμών/ καταθέσεων είναι τα εξής:

α) Καταθέσεις όψεως. Ως κατάθεση όψεως[39] νοείται η τηρούμενη σε τράπεζα με χρήση ατομικού ή κοινού λογαριασμού κατάθεση χρημάτων, με βάση ομώνυμη σύμβαση, κατά την οποία η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποδίδει μερικά ή ολικά το κατατεθειμένο ποσό στον καταθέτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), οποτεδήποτε ζητεί τούτο ο τελευταίος, με όρους -σχετικούς με επιτόκια, χρεωστικά τυχόν υπόλοιπα, χρήση βιβλιαρίων επιταγών, παροχή εγγύησης επιταγών κ.λπ.-, οι οποίοι μπορούν πλέ-

[33] Σύμφωνα με το Τραπεζικό Λογιστικό Σχέδιο, η αξία των συμβατικών σχέσεων καταθέσεων καταγράφεται ως υποχρέωση της τράπεζας προς τους αντίστοιχους καταθέτες και συνακόλουθα ως στοιχείο του παθητικού της.

[34] Βλ. την υπ' αριθμ. 537/VII/2012 Απόφαση της ΕΑ επί της αίτησης χορήγησης άδειας παρέκκλισης κατ' άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011 της εταιρίας «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», για τη σκοπούμενη μεταβίβαση σε αυτήν όλων των συμβατικών σχέσεων τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ της εταιρίας «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» και τρίτων και των απαιτήσεων τρίτων κατά της «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων και αντίστοιχη συλλογιστική στην απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής No COMP/M.5363 - SANTANDER / BRADFORD & BINGLEY ASSETS (σκ. 5 και 12).

[35] Βλ. Απόφ. ΕΑ υπ' αρ. 523/VI/2011 με την οποία καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011.

[36] Βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.1910-MERITANORDBANKEN/UNIDANMARK, παρ. 7, M.117-FORTIS AG/GENERALE BANK, παρ. 11-12, M.0850-FORTIS/MEESPIERSON, παρ. 8, και M.4844-FORTIS/ABN AMRO, παρ. 12.

[37] Βλ. Σπ. Ψυχομάνη, Τραπεζικό δίκαιο, Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων, Ε΄ έκδοση, σελ. 221.

[38] Σημειώνεται ότι ορισμένες χρεώσεις (π.χ. χρεώσεις για αδράνεια λογαριασμού για πάνω από ένα οριζόμενο από τις τράπεζες χρονικό διάστημα, χρεώσεις στην περίπτωση ανάληψης μετρητών μέσω ΑΤΜ του ίδιου πιστωτικού ιδρύματος όπου τηρείται λογαριασμός, κ.λπ.) έχουν κριθεί παράνομες ως καταχρηστικές και έχουν καταργηθεί (βλ. ενδεικτικά ΥΑ Ζ1-21/2011 και Ζ1-798/2008).

[39] Σπ. Ψυχομάνης, Τραπεζικό Δίκαιο Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων, Τεύχος ΙΙ Στ' έκδ., Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα - Θεσσαλονίκη 2010, σ. 78 επ.

ον να καθορίζονται ελεύθερα από τις τράπεζες (ΕΤΠΘ/ΤΕ 234/23/11.12.2006). Οι καταθέσεις αυτές ήταν αρχικά άτοκες. Με την ΠΔ/ΤΕ 1553/5.6.89, όμως, επετράπη, το πρώτον, τόσο η καταβολή τόκων επί των πιστωτικών υπολοίπων των λογαριασμών καταθέσεων όψεως με επιτόκιο ελεύθερα καθοριζόμενο από τις τράπεζες, όσο και η χρηματοδότηση επιχειρήσεων και επαγγελματιών μέσω υπεραναλήψεων από τους εν λόγω λογαριασμούς με βάση τους ισχύοντες πιστωτικούς κανόνες και με επιτόκιο που καθοριζόταν πλέον ελεύθερα από τις τράπεζες, χωρίς περιορισμούς. Εξάλλου, οι αναλήψεις από έναν λογαριασμό καταθέσεως όψεως έπρεπε να γίνονται με χρησιμοποίηση βιβλιαρίου καταθέσεως ή με επιταγές, που σύρονταν επί των οικείων λογαριασμών. Στην πράξη είχε όμως ήδη επικρατήσει η κίνηση των καταθέσεων αυτών μόνο με επιταγές ή με απευθείας αναλήψεις του δικαιούχου από το ταμείο της τράπεζας ή από ΑΤΜ. Οι καταθέσεις στους εν λόγω λογαριασμούς όψεως και τρεχούμενους[40] συμφωνούνται άμεσα αποδοτέες όταν ζητηθούν, οι δε αναλήψεις πραγματοποιούνται μέσω βιβλιαρίου κατάθεσης, κάρτας αναλήψεων ή επιταγών, ενώ παρέχεται και δυνατότητα υπεραναλήψεων.

β) Καταθέσεις απλού ταμιευτηρίου. Οι καταθέσεις απλού ταμιευτηρίου είναι άμεσα αποδοτέες και αποτελούν, επίσης, παραλλαγή των καταθέσεων όψεως, επειδή και αυτές αποδίδονται οποτεδήποτε ζητήσει μερική ή ολική ανάληψή τους ο δικαιούχος[41]. Οι διαφορές τους -τεχνικής, κατά βάση, φύσεως- έγκεινται στο ότι επί των καταθέσεων ταμιευτηρίου, (α) τα κατατεθειμένα ποσά είναι πάντοτε τοκοφόρα, (β) δικαιούχοι μπορούν να είναι μόνον φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και (γ) οι αναλήψεις γίνονται με χρήση βιβλιαρίου καταθέσεως και κάρτας αναλήψεων, ενώ αποκλείεται η χρησιμοποίηση του σχετικού λογαριασμού για την έκδοση και πληρωμή επιταγής[42].

γ) Καταθέσεις «επί προθεσμία». Οι καταθέσεις «επί προθεσμία» ή προθεσμιακές καταθέσεις δημιουργούνται κατόπιν συμφωνίας τράπεζας και καταθέτη ότι θα είναι αποδοτέες μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος, με συνήθως υψηλό επιτόκιο, ανάλογο προς τη χρονική τους διάρκεια. Για τις καταθέσεις αυτές η τράπεζα μπορεί να εκδίδει ονομαστικές ομολογίες, όχι, όμως, βιβλιάρια. Η πρόωρη απόδοση μέρους ή ολόκληρης της καταθέσεως (πριν από τη λήξη του προσυμφωνημένου χρονικού διαστήματος) πραγματοποιείται κατά κανόνα με την επιβολή στον καταθέτη χρηματικής ποινής (penalty).

Ενόψει των ανωτέρω και σύμφωνα και με τη σχετική πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[43], καταρχάς διακρίνονται δύο διακριτές αγορές εντός της αγοράς καταθέσεων: αφενός η αγορά της λιανικής τραπεζικής, που αφορά στις καταθέσεις των ιδιωτών, και αφετέρου η αγορά της επιχειρηματικής τραπεζικής που αφορά στις καταθέσεις των επιχειρήσεων.

Οι ως άνω αγορές μπορούν να διακριθούν περαιτέρω στις καταθέσεις όψεως, ταμιευτηρίου και προθεσμίας. Και τούτο, δεδομένου ότι εμφανίζουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (που διαφοροποιούν κυρίως τις καταθέσεις σε λογαριασμούς πρώτης ζήτησης σε σχέση με τους προθεσμιακούς[44]), όπως το ύψος των καταβαλλόμενων επιτοκίων, ο χρόνος απόδοσης των καταθέσεων σε περίπτωση σχετικού αιτήματος του δικαιούχου (οι μεν καταθέσεις όψεως και ταμιευτηρίου είναι άμεσα αποδοτέες, ενώ οι προθεσμιακές μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος), καθώς και η διαδικασία κίνησης των σχετικών λογαριασμών (π.χ. οι αναλήψεις μέσω χρήσης επιταγών και οι υπεραναλήψεις επιτρέπονται μόνο επί καταθέσεων όψεως).

---

[40] Ο «τρεχούμενος λογαριασμός καταθέσεως» αποτελεί παραλλαγή της καταθέσεως όψεως, που εξ ορισμού συνδυάζεται πάντα με σύμβαση τρέχοντος λογαριασμού, ώστε να μη χρειάζεται ιδιαίτερη γι' αυτήν συμφωνία, πλην της δηλώσεως προσχωρήσεως του πελάτη, ο οποίος μπορεί να είναι μόνον φυσικό πρόσωπο χωρίς εμπορική ιδιότητα. Η κατάθεση, δηλαδή, συμφωνείται, εν προκειμένω, με βάση υποκείμενη σύμβαση πλαίσιο, ως ανακυκλούμενη πάντα κατάθεση όψεως, εξυπηρετούμενη από την παράλληλη τήρηση τρέχοντος λογαριασμού, στον οποίο καταχωρίζονται όλες οι διενεργούμενες καταθέσεις, ως πιστωτικά κονδύλια του λογαριασμού, και όλες οι πραγματοποιούμενες αναλήψεις και πληρωμές, ως χρεωστικά κονδύλια του. Συχνά συνοδεύεται από συμφωνία δυνατότητας υπεραναλήψεων, που αποτελεί, κατά τα ανωτέρω, πρόσθετη σύμβαση ανοίγματος πιστώσεως. Ο λογαριασμός αυτός, που μπορεί να είναι ατομικός ή κοινός, ανοίγεται για τη μέσω των τραπεζών διενέργεια όλων των πληρωμών και την εξόφληση υποχρεώσεων των φυσικών προσώπων που δεν είναι έμποροι, κινείται δε μόνο με επιταγές, που μπορούν μάλιστα να είναι εγγυημένες, ή με εντολές (πάγιες ή κατά περίπτωση) του καταθέτη ή με χρεώσεις δαπανών από την χρήση τραπεζικών καρτών, κατόπιν συμφωνίας με τον πελάτη. Ο τρεχούμενος λογαριασμός καταθέσεων έχει την ίδια νομική φύση και λειτουργία με τις καταθέσεις όψεως σε τρέχοντα λογαριασμό, διακρίνεται δε από τις τελευταίες μόνον ως προς τα πρόσωπα (φυσικά πρόσωπα, μη έμποροι), που δικαιούνται να τον κινούν, και τις λοιπές ειδικές χρήσεις του (Ψυχομάνης, ό.π.). Συνεπώς, οι διαφορές μεταξύ λογαριασμών όψεως και τρεχούμενων είναι μη ουσιώδεις, ενώ είθισται ως όψεως να χαρακτηρίζονται οι λογαριασμοί επιχειρήσεων/νομικών προσώπων και ως τρεχούμενοι οι λογαριασμοί ιδιωτών-φυσικών προσώπων, χωρίς όμως ο διαχωρισμός αυτός να ισχύει κατ' ανάγκη σε κάθε περίπτωση.

[41] Ψυχομάνης, ό.π., σ. 83 επ.

[42] Βλ. Ψυχομάνη (ό.π.), ο οποίος σημειώνει ότι οι δικαιούχοι των οικείων λογαριασμών μπορούν να τηρούν παράλληλα και λογαριασμό όψεως στην ίδια τράπεζα και να την εξουσιοδοτούν για τη μεταφορά ποσών από τους πρώτους λογαριασμούς στους δεύτερους, στις περιπτώσεις που συμφωνούνται. Το κόστος που ενδεχομένως συνεπάγεται για τις τράπεζες η τήρηση λογαριασμών ταμιευτηρίου στο όνομα νομικών, κατά τα ανωτέρω, προσώπων, τα οποία θα τους κινούν τακτικά για εξυπηρέτηση της ταμειακής τους διαχείρισης, αντισταθμίζεται στην τραπεζική πρακτική με τη συμφωνία χαμηλότερων επιτοκίων. Κατά τα λοιπά, η συνήθεια να καθορίζεται με διοικητικές πράξεις ελάχιστο επιτόκιο για τις εν λόγω καταθέσεις καταργήθηκε οριστικά με την ΠΔ/ΤΕ 2180/5.3.93. Έκτοτε, ως προς τη διαμόρφωση των επιτοκίων στις καταθέσεις ταμιευτηρίου επικρατεί πλήρης ελευθερία.

[43] Βλ. ενδεικτικά, απόφαση Ε.Α. 335/V/2007 – FBB/ASPIS BANK ATE και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4844-FORTIS/ABN AMRO, παρ. 33-41, M.5384 - BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 9-10, M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 39-40, M.3894-UNICREDITO/HBV, παρ. 16-17, M.6168-RBI/EFG EUROBANK/JV, παρ. 12 και 18, M.4155-BNP PARIBAS/BNL, παρ. 8, 9 και 19. Οι καταθέσεις διακρίνονται ανάλογα με το αν αφορούν στη λιανική ή στην επιχειρηματική τραπεζική (M.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT).

[44] Ως προς τις καταθέσεις των ιδιωτών, οι καταθέσεις όψεως και καταθέσεις ταμιευτηρίου παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά σε τέτοιο βαθμό, ώστε θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ανήκουν στην ίδια σχετική προϊοντική αγορά, στην παρούσα περίπτωση (ειδικότερα, τόσο οι καταθέσεις όψεως όσο και οι καταθέσεις ταμιευτηρίου είναι άμεσα αποδοτέες, ενώ επίσης υπάγονται στην κατηγορία των τραπεζικών προϊόντων με αποταμιευτική λειτουργία).

Εν προκειμένω, η ευρύτερη θεώρηση των προϊοντικών αγορών θα στηριζόταν και από την ιδιαιτερότητα της εδώ εξεταζόμενης περίπτωσης που έγκειται στο γεγονός ότι σύμφωνα με την από 1/23.3.2012 απόφαση της ΕΜΕ[45]/ΤΕ, οι μεταβιβαζόμενες απαιτήσεις τρίτων από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων κατέστησαν, όπως προαναφέρθηκε, αμέσως απαιτητές ανεξάρτητα από τη συμφωνημένη στις οικείες συμβάσεις προθεσμία και έτσι τα όρια μεταξύ των υπο-αγορών (καταθέσεων λιανικής όψεως, ταμιευτηρίου και προθεσμίας ή αντιστοίχως καταθέσεων επιχειρηματικής όψεως και προθεσμίας) στην πράξη συγχέονται. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το υπόλοιπο των μεταφερόμενων προθεσμιακών λογαριασμών μεταφέρθηκε σε λογαριασμούς πρώτης ζήτησης, οπότε τόσο το επιτόκιο όσο και η προθεσμία των καταθέσεων αυτών έπαψαν να ισχύουν[46]. Μπορεί εξάλλου να πιθανολογηθεί μετά βεβαιότητας ότι φυσικό επακόλουθο του γεγονότος αυτού είναι ότι οι καταθέτες της ΑΧΑΪΚΗ που προσβλέπουν στα χαρακτηριστικά των προθεσμιακών καταθέσεων και οι οποίοι είχαν προθεσμιακές καταθέσεις σε αυτή, θα μεταφέρουν εκ νέου τις καταθέσεις τους είτε σε λογαριασμούς προθεσμίας της ΕΤΕ, είτε σε λογαριασμούς προθεσμίας άλλων τραπεζών. Επομένως, το κατωτέρω υπολογιζόμενο άθροισμα του υπολοίπου των προθεσμιακών λογαριασμών με λογαριασμούς πρώτης ζήτησης ανάλογα με την κατηγορία του δικαιούχου, και συγκεκριμένα ταμιευτηρίου για τα φυσικά πρόσωπα, όψεως για τα νομικά πρόσωπα, συνιστά ένα θεωρητικό μέγιστο και λαμβάνεται υπόψη ως το πιο αυστηρό ενδεχόμενο, για λόγους πληρότητας της ανάλυσης.

Για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης, δεν είναι αναγκαία η περαιτέρω οριοθέτηση των αγορών λιανικής τραπεζικής και επιχειρηματικής τραπεζικής. Και τούτο, λόγω των προαναφερόμενων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της συγκέντρωσης, και δεδομένου ότι δεν θα υπήρχε διαφοροποίηση στην αξιολόγησή της από την άποψη του ανταγωνισμού, ανεξαρτήτως από το ποιος από τους δύο ορισμούς υιοθετούνταν σε σχέση με την προϊοντική αγορά (παρότι για λόγους πληρότητας, παρατίθενται και στοιχεία για τις επιμέρους κατηγορίες καταθέσεων όψεως, ταμιευτηρίου και προθεσμίας ανά αγορά).

Δ.1.1. Λιανική Τραπεζική

Η αγορά υπηρεσιών λιανικής τραπεζικής (τραπεζικών προϊόντων / υπηρεσιών προς ιδιώτες - retail banking)[47] περιλαμβάνει εν προκειμένω τις καταθέσεις των ιδιωτών. Η σχετική αξιολόγηση αφορά τόσο στο σύνολο της ευρύτερης αγοράς λιανικής, όσο και στις εξής επιμέρους διακριτές υπο-αγορές[48]:

- καταθέσεις όψεως ιδιωτών,
- καταθέσεις ταμιευτηρίου ιδιωτών,
- καταθέσεις προθεσμίας ιδιωτών.

Δ.1.2. Επιχειρηματική Τραπεζική

Όσον δε αφορά στην αγορά της επιχειρηματικής τραπεζικής (καταθετικά προϊόντα προς επιχειρήσεις), θα μπορούσε κατ' αρχήν να υποστηριχθεί η περαιτέρω διάκρισή της[49] με βάση το μέγεθος των επιχειρήσεων στις οποίες απευθύνονται οι σχετικές υπηρεσίες, στις επιμέρους υπο-αγορές α) της επιχειρηματικής τραπεζικής για Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις[50] και β) της επιχειρηματικής τραπεζικής για Μεγάλες Επιχειρήσεις, κυρίως δεδομένου ότι η εμπορική στρατηγική των πιστωτικών ιδρυμάτων για κάθε μία από τις ανωτέρω δύο κατηγορίες επιχειρήσεων διαφέρει[51]. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα δεν έχουν υιοθετήσει ενιαίο αριθμητικό κριτήριο διάκρισης μεταξύ Μικρομεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων, δυσχεραίνεται η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων ως προς το μέγεθος των αντίστοιχων υπο-αγορών και τα μερίδια των δραστηριοποιούμενων σε κάθε μία από αυτές επιχειρήσεων[52] [53]. Εν προκειμένω, σε κάθε περίπτωση, δεν απαιτείται η περαιτέρω διάκριση της σχετικής αγοράς κατά τα ανωτέρω, δεδομένου ότι δεν προκύπτουν στοιχεία που να διαφοροποιούν ουσιαστικά την αξιολόγηση της υπό κρίση συγκέντρωσης.

---

[45] Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης Τράπεζας της Ελλάδος.

[46] Δεδομένης της εν λόγω μετατροπής, οι προθεσμιακοί λογαριασμοί χάνουν τα βασικά εκείνα χαρακτηριστικά που τους διακρίνουν από τους λογαριασμούς πρώτης ζήτησης (ιδίως τη δέσμευση των κεφαλαίων του καταθέτη για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και το υψηλό επιτόκιο -δεν ισχύει πλέον το συμφωνηθέν αναλόγως της χρονικής διάρκειας της προθεσμίας επιτόκιο-, ενώ η αποδέσμευση των εν λόγω καταθέσεων πριν από τη λήξη του προσυμφωνημένου χρονικού διαστήματος δεν επισύρει βεβαίως την επιβολή στον καταθέτη χρηματικής ποινής). Συνεπώς θα ήταν αδόκιμο να αθροιστούν τα μερίδια προθεσμιακών καταθέσεων της ΑΧΑΪΚΗ στα μερίδια προθεσμιακών καταθέσεων της ΕΤΕ, προ της συγκέντρωσης, προκειμένου να υπολογιστεί η θέση της ΕΤΕ κατόπιν της ολοκλήρωσής της στην αγορά των προθεσμιακών καταθέσεων. Βλ. N. Levy, Merger Control, κεφ. 9.03[4] και εκεί νομολογία.

[47] Βλ. ενδεικτικά, απόφαση Ε.Α. 335/V/2007 – FBB/ASPIS BANK ATE και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4844–FORTIS/ABN AMRO, παρ. 33-41, M.5384 - BNP PARIBAS/FORTIS, παρ.9-10, M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 39-40, M.3894–UNICREDITO/HBV, παρ. 16-17, M.6168–RBI/EFG EUROBANK/JV, παρ. 12 και 18, M.4155–BNP PARIBAS/BNL, παρ. 8, 9 και 19. Σε σχέση με τη διάκριση βάσει του εάν οι καταθέσεις αφορούν στη λιανική ή στην επιχειρηματική τραπεζική βλ. επίσης M.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT.

[48] Βλ. και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2400-DEXIA/ARTESIA, παρ.16, και M.0850-FORTIS/ MEESPIERSON, παρ. 8.

[49] Βλ. και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 13 επ.

[50] Σύμφωνα με τη 2003/361/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρίες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα δε με τις Πράξεις του Διοικητή ΤτΕ ΠΔ 2588/20.8.2007 και ΠΔ 2589/20.8.2007 και τη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2003/361/ΕΚ, ως μικρές επιχειρήσεις ορίζονται εκείνες των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκ €. Συνεπώς, σύμφωνα με τα παραπάνω, ορίζονται ως:

- Μικρές, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκ. €,
- Μεσαίες, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκ. € και απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους,
- Μεγάλες, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει τα 50 εκ. € και απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους.

[51] Χαρακτηριστικό είναι δε ότι οι σχετικές υπηρεσίες διατίθενται από τις περισσότερες τράπεζες μέσω χωριστών, εξειδικευμένων τμημάτων τους, ώστε να είναι δυνατή η προσαρμογή τους στις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε κατηγορίας.

[52] Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό της σχετικής αγοράς (97/C 372/03), παρ. 43.

[53] Τούτο βέβαια δεν δεσμεύει την προσέγγιση στο ζήτημα αυτό της Επιτροπής στο μέλλον.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω λεχθέντα επί των καταθέσεων λιανικής, και στην αγορά καταθέσεων επιχειρηματικής τραπεζικής η σχετική αξιολόγηση αφορά συνεπώς τόσο στο σύνολο της ευρύτερης αγοράς επιχειρηματικών καταθέσεων όσο και στις εξής επιμέρους υπο-αγορές[54]:

- καταθέσεις όψεως επιχειρήσεων,
- καταθέσεις προθεσμίας επιχειρήσεων.

Δ.2. Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις προσφέρουν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές. Στους παράγοντες που επιτρέπουν τον προσδιορισμό της σχετικής γεωγραφικής αγοράς περιλαμβάνονται η φύση και τα χαρακτηριστικά των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών, η ύπαρξη φραγμών κατά την είσοδο στην αγορά, οι προτιμήσεις των καταναλωτών, οι ουσιαστικές διαφορές στα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων μεταξύ γειτονικών γεωγραφικών περιοχών ή οι σημαντικές διαφορές ως προς τις τιμές.

Δ.2.1. Λιανική Τραπεζική

Στην επιμέρους σχετική αγορά της λιανικής τραπεζικής (retail banking), όπως αποσαφηνίστηκε για τους σκοπούς της παρούσας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κρίνει επανειλημμένα με τις αποφάσεις της επί συγκεντρώσεων επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα ότι η σχετική γεωγραφική αγορά αναφοράς είναι κατά κανόνα εθνική. Ομοίως έχει κρίνει και η Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής Ε.Α.)[55]. Η οριοθέτηση αυτή σε εθνικό επίπεδο -και όχι ευρύτερα- οφείλεται ιδίως στο γεγονός ότι οι κρατούσες συνθήκες ανταγωνισμού στην εν λόγω σχετική αγορά προϊόντων διαφοροποιούνται στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη μέλη, παρά τη σημειωθείσα πρόοδο στον τομέα εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών. Επιπροσθέτως, παρά την αυξανόμενη διείσδυση της διαδικτυακής προώθησης προϊόντων, η εθνική εμβέλεια της εν λόγω αγοράς ενισχύεται και από σειρά παραγόντων όπως είναι οι γλωσσικές διαφορές, η προτίμηση των καταναλωτών σε τοπικούς προμηθευτές, τα έξοδα συναλλαγών[56] και το γεγονός ότι τα υποκαταστήματα εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της πελατειακής σχέσης και στην παροχή συμβουλών στους καταναλωτές για σύνθετα και μη προϊόντα. Ενόψει των ανωτέρω και σύμφωνα και με τη σχετική πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' αρχήν, για την αξιολόγηση της προκειμένης συγκέντρωσης, εξετάζεται η εθνική αγορά.

Ειδικότερα, στην υπό εξέταση περίπτωση, προκρίνεται η οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς σε εθνικό επίπεδο (και όχι στενότερα), για τους ακόλουθους ιδίως λόγους:

α) Δεν διαπιστώνεται ύπαρξη διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ των περιοχών στις οποίες δραστηριοποιείτο η ΑΧΑΪΚΗ, σε σχέση με αυτές που επικρατούν στην υπόλοιπη Ελλάδα, αλλά οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Οι ανταγωνιστές της ΕΤΕ στις περιοχές που δραστηριοποιείτο η ΑΧΑΪΚΗ έχουν, δε, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, παρουσία σε όλες τις περιοχές της Ελλάδος.

β) Η φύση και τα χαρακτηριστικά των σχετικών προϊόντων είναι κοινά σε όλη την επικράτεια. Δεν υπάρχουν διαφορές στους παρεχόμενους συμβατικούς όρους (επιτόκια, όροι αναλήψεως ή προσφορές) που προσφέρει η ίδια τράπεζα σε διαφορετικές περιοχές εντός της ελληνικής επικράτειας. Αντίθετα, τα προϊόντα που προσφέρουν είναι κεντρικώς σχεδιασμένα και απευθύνονται στους καταναλωτές όλων των περιοχών της Ελλάδας[57].

γ) Δεν υπάρχει οποιαδήποτε τεκμηριωμένη διαφοροποίηση των προτιμήσεων των καταναλωτών που διαμένουν σε διαφορετική περιοχή εντός της ελληνικής επικράτειας: δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι ο μέσος καταθέτης που διαμένει λ.χ. στο ν. Κορινθίας έχει σημαντικά διαφορετικές προτιμήσεις από αυτόν που διαμένει στο ν. Αχαΐας.

δ) Δεν υπάρχει κανένα νομικό ή πραγματικό εμπόδιο εισόδου[58] (πέραν του, αμελητέου για τα μεγέθη των ιδρυμάτων που ανταγωνίζονται την ΕΤΕ, κόστους ανέγερσης νέου υποκαταστήματος) για τη δραστηριοποίηση των ανταγωνιστών της ΕΤΕ στις περιοχές που δραστηριοποιείτο η ΑΧΑΪΚΗ[59], στις οποίες άλλωστε δραστηριοποιούνται όλες οι μεγάλες εμπορικές τράπεζες, δεδομένου και του ότι η συντριπτική πλειονότητα κατέχει σχετική άδειας ίδρυσης και λειτουργίας για όλη την ελληνική επικράτεια.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι μετά τη θέση της σε εκκαθάριση η ΑΧΑΪΚΗ έχει πάψει ουσιαστικά να υφίσταται, συνεπώς εν τοις πράγμασι έχουν πάψει να προσφέρονται «προϊόντα προσαρμοσμένα στις εκάστοτε τοπικές συνθήκες και ανάγκες» και έχει εκλείψει ο παράγοντας των διαπροσωπικών σχέσεων στην επιλογή της. Εξάλλου, οι τράπεζες που εκλήθησαν στην ανταγωνιστική διαδικασία της ΤτΕ να υποβάλουν προσφορά για την απόκτηση των ως άνω στοιχείων ήταν σημαντικού μεγέθους και πανελλήνιας εμβέλειας.

Συνεπώς, στην υπό εξέταση περίπτωση, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η σχετική γεωγραφική αγορά είναι εθνική, ήτοι καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Ωστόσο, για λόγους πληρότητας της ανάλυσης, παρατίθενται τα αποτελέσματα της συγκέντρωσης και στη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησης της ΑΧΑΪΚΗ[60], αλλά και σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας[61].

[54] Βλ. και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2400-DEXIA/ARTESIA, παρ. 16, και Μ.0850-FORTIS/ MEESPIERSON, παρ. 8.

[55] Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 488/2010 και 355/2007.

[56] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2491-SAMPO/STOREBRAND, παρ. 13.

[57] Βλ. ενδεικτικά Μ.5960, CREDIT AGRICOLE/CASSA DI RISPARMIO DELLA SPEZIA/AGENCES INTESA SANPAOLO, σκ. 28 όπου θεωρήθηκε ότι η μη διαφοροποίηση των προσφερόμενων υπηρεσιών ανά περιοχή και το ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο σε ολόκληρη την επικράτεια κατέτειναν στον ορισμό της αγοράς ως εθνικής.

[58] Σε ό,τι αφορά την ύπαρξη τυχόν εμποδίων εισόδου στις τοπικές αγορές η άποψη της γνωστοποιούσας είναι πως δεν νοείται η ύπαρξη εντός της ελληνικής επικράτειας για τις τράπεζες φραγμών εισόδου σε επιμέρους γεωγραφικές περιοχές ούτε και η ύπαρξη, για τον ίδιο λόγο, διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού. Επίσης, ερωτήθηκαν σχετικά από την Υπηρεσία η ΤτΕ και οι υπόλοιπές εμπορικές τράπεζες που έχουν παρουσία στις περιοχές που δραστηριοποιείτο η ΑΧΑΪΚΗ. Η ΤτΕ απάντησε πως «δεν υφίστανται εμπόδια εισόδου στην τραπεζική αγορά ειδικά για την περιοχή αυτή καθώς και για οποιαδήποτε άλλη» ενώ παρομοίως απάντησαν και όλες οι εμπορικές τράπεζες στις σχετικές επιστολές τους.

[59] Αλλά ούτε σε κάποια άλλη περιοχή στην Ελλάδα.

[60] Όπως προεκτέθηκε, η ΑΧΑΪΚΗ, λόγω της φύσης της ως πιστωτικού συνεταιρισμού, δραστηριοποιείτο στο νομό καταστατικής έδρας και επίσης σε περιοχές όμορες του νομού αυτού, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο που διέπει την λειτουργία της.

[61] Η τυχόν στενότερη αυτή γεωγραφική οριοθέτηση, παρότι δεν έχει έως τώρα υιοθετηθεί σε συγκεντρώσεις τραπεζών, θα

Δ.2.2. Επιχειρηματική Τραπεζική

Οι ανωτέρω επισημάνσεις για τη λιανική τραπεζική ισχύουν κατά βάσιν και για την επιχειρηματική τραπεζική. Αναφορικά με την επιμέρους υπο-αγορά των τραπεζικών προϊόντων/υπηρεσιών για επιχειρήσεις (corporate banking), όπως αποσαφηνίστηκε και ορίσθηκε για τους σκοπούς της παρούσας, η πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τείνει προς την οριοθέτηση της γεωγραφικής αγοράς σε εθνικό επίπεδο, καθώς οι εντασσόμενες στην οικεία αγορά υπηρεσίες, λόγω της φύσης και του σκοπού τους, ζητούνται και παρέχονται αποτελεσματικότερα στο επίπεδο αυτό[62]. Ο εθνικός χαρακτήρας της δικαιολογείται από μια σειρά παραγόντων, όπως της ανάγκης για ενδελεχή γνώση του εταιρικού δικαίου της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση, της διάρθρωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος αγοράς, των λογιστικών και φορολογικών κανόνων, καθώς επίσης και του θεσμικού πλαισίου και του επιπέδου τιμών της αγοράς. Σε σχέση με μια τυχόν στενότερη οριοθέτηση, η σημασία του παράγοντα της τοπικής εγγύτητας φθίνει για τις μεγάλες επιχειρήσεις, αν και είναι μάλλον πιο σημαντική στις υπηρεσίες πληρωμών προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Σε σχέση με το ενδεχόμενο ευρύτερης οριοθέτησης, μολονότι όντως επιμέρους στοιχεία της επιχειρηματικής τραπεζικής μπορεί να έχουν μία πιο ευρεία ευρωπαϊκή ή και διεθνή διάσταση, κυρίως για τις μεγάλες επιχειρήσεις[63], κρίνεται ότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις προσφέρουν τα σχετικά προϊόντα / παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού σε εθνικό επίπεδο.

Βάσει των ανωτέρω, η σχετική γεωγραφική αγορά της επιχειρηματικής τραπεζικής (corporate banking) για τους σκοπούς της παρούσας εκτίμησης είναι εθνική, ήτοι καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Ωστόσο, για τους λόγους που αναφέρθηκαν και ανωτέρω κατά την οριοθέτηση της γεωγραφικής αγοράς των λιανικών τραπεζικών υπηρεσιών, θα παρατεθούν τα μερίδια αγοράς της ΕΤΕ στην αγορά της επιχειρηματικής τραπεζικής προ και μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας πράξης και στους νομούς στους οποίους δραστηριοποιείτο η ΑΧΑΪΚΗ α) συνολικά, στο σύνολο της περιοχής δραστηριοποίησης της τελευταίας και β) ανά περιφερειακή ενότητα στην οποία δραστηριοποιείτο η ΑΧΑΪΚΗ.

μπορούσε ενδεχομένως να υποστηριχθεί βάσει του ότι: α) Μια συνεταιριστική τράπεζα βασίζεται στις αρχές του συνεργατισμού, άρα έχει ως χαρακτηριστικό γνώρισμα ότι απευθύνεται κυρίως σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα με προϊόντα προσαρμοσμένα στις εκάστοτε τοπικές συνθήκες και ανάγκες, β) Η επιλογή τράπεζας από τους πελάτες εξακολουθεί να εξαρτάται σε κάποιο βαθμό από την ύπαρξη/ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων, γ) Παρά την εξάπλωση των διαδικτυακών τραπεζικών υπηρεσιών, η τοπική παρουσία μίας εμπορικής τράπεζας έχει ακόμα αρκετή σημασία για τις προτιμήσεις των καταναλωτών. Η ύπαρξη τραπεζικού υποκαταστήματος στον τόπο κατοικίας ή εγκατάστασης του καταθέτη αποτελεί κατά κανόνα σημαντικό κριτήριο επιλογής τράπεζας για το άνοιγμα λογαριασμών καταθέσεων, καθώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο καταθέτης εύκολα θα μετακινηθεί εκτός της περιοχής στην οποία διαμένει ή είναι εγκατεστημένος, προκειμένου να έχει πρόσβαση σε καταθετικά προϊόντα.

[62] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις υποθέσεις M.6168-RBI/EFG EUROBANK/JV, M.5384- BNP PARIBAS/FORTIS, M.3894 -UNICREDITO/HVB, M.4844 – FORTIS/ ABN AMRO ASSETS, M.873- BANK AUSTRIA/CREDITANSTALT. Ομοίως και οι αποφάσεις Ε.Α. 488/VI/2010 ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΤΕ/ASPIS BANK ATE, 335/V/2007 FBB AE/ASPIS BANK ATE, 425/V/2008 ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΕ/PROTON BANK AE.

[63] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής επιτροπής M.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT.

Ε. ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΓΟΡΩΝ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Ε.1. Μέγεθος Αγορών

Ε.1.1. Ελληνική Επικράτεια

Βάσει των στοιχείων του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της ΤτΕ, το σύνολο της αγοράς Καταθέσεων Λιανικής και Επιχειρηματικής Τραπεζικής κατά την περίοδο 2008 έως το τέλος του 2011[64] για όλη την ελληνική επικράτεια διαμορφώνεται ως εξής:

ΑΓΟΡΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ (σε εκατ. €)	2008	2009	2010	2011
Καταθέσεις Όψεως Λιανικής	8.650	11.470	9.810	7.998
Καταθέσεις Ταμιευτηρίου Λιανικής	67.328	75.811	66.706	53.439
Καταθέσεις Προθεσμίας Λιανικής	109.409	109.569	96.989	83.929
Σύνολο Καταθέσεων Λιανικής	185.387	196.850	173.505	145.366
Καταθέσεις Όψεως Επιχειρηματικής	13.177	14.670	13.055	11.603
Καταθέσεις Προθεσμίας Επιχειρηματικής	29.056	26.010	23.046	17.168
Καταθέσεις Γενικής Κυβέρνησης	8.258	7.940	13.269	8.564
Σύνολο Καταθέσεων Επιχειρηματικής	50.491	48.620	49.370	37.335
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	235.878	245.470	222.875	182.701

Ε.1.2. Τοπικές αγορές

Με βάση τις απαντήσεις των εμπορικών τραπεζών που δραστηριοποιούνται στις περιοχές στις οποίες είχε παρουσία η υπό εκκαθάριση ΑΧΑΪΚΗ, προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας, για το σύνολο της αγοράς των καταθέσεων ανά γεωγραφική περιοχή:

Συνολικές Καταθέσεις στις 31/12/2011 (σε '000 €)					
Είδος κατάθεσης	Περ. Ενότ. Αιτ/νίας	Περ. Ενότ. Αχαΐας	Περ. Ενότ. Ηλείας	Περ. Ενότ. Ζακύνθου	Περ. Ενότ. Κεφ/νίας
Όψεως Λιανικής	[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
Ταμ.Λιανικής	[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
Προθεσμίας Λιανικής	[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
Σύνολο Λιανικής	[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
Όψεως Επιχ/κης	[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
Προθ. Επιχ/τικής	[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
Σύνολο Επιχ/κής	[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
ΣΥΝΟΛΟ	[....]	[....]	[....]	[....]	[....]

[64] Πηγή: Διεύθυνση Στατιστικής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ε.2. Μερίδια Αγοράς

Ε.2.1. Ελληνική Επικράτεια

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στην Υπηρεσία στοιχεία και βάσει των στοιχείων του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της ΤτΕ και τη γνωστοποιούσα, το ύψος των καταθέσεων και τα μερίδια αγοράς της ΕΤΕ στις επιμέρους σχετικές αγορές κατά την περίοδο 2009 έως το τέλος του 2011[65], για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, είχαν ως εξής:

ΥΨΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ και ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΕΤΕ	2009		2010		2011	
	εκατ. €	μερ. αγ.	εκατ. €	μερ. αγ.	εκατ. €	μερ. αγ.
Καταθέσεις Όψεως Λιανικής	[....]	[5-15]%	[....]	[5-15]%	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Ταμιευτηρίου Λιανικής	[....]	[25-35]%	[....]	[25-35]%	[....]	[25-35]%
Καταθέσεις Προθεσμίας Λιανικής	[....]	[15-25]%	[....]	[15-25]%	[....]	[15-25]%
Σύνολο Καταθέσεων Λιανικής	[....]	[15-25]%	[....]	[25-35]%	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Όψεως Επιχειρηματικής	[....]	[15-25]%	[....]	[5-15]%	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Προθεσμίας Επιχ/τικής	[....]	[5-15]%	[....]	[15-25]%	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Γενικής Κυβέρνησης	[....]	[15-25]%	[....]	[25-35]%	[....]	[15-25]%
Σύνολο Καταθέσεων Επιχειρηματικής	[....]	[5-15]%	[....]	[15-25]%	[....]	[15-25]%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	[....]	[15-25]%	[....]	[15-25]%	[....]	[15-25]%

Η γνωστοποιούσα δεν προσκόμισε τα μερίδια αγοράς της ΑΧΑΪΚΗ στις επιμέρους προϊοντικές αγορές των καταθέσεων. Ωστόσο, κατά την εκτίμηση της ΕΤΕ, αυτά αναμένονται αμελητέα, δεδομένου ότι η ΑΧΑΪΚΗ είχε συνολικές καταθέσεις, στο τέλος του 2010, ύψους [...] ευρώ, ενώ, όπως προκύπτει από την προηγούμενη Ενότητα Ε.1., η συνολική εγχώρια ευρύτερη αγορά των καταθέσεων ανήλθε, κατά την ίδια περίοδο, σε 222,9 δις ευρώ. Ως εκ τούτου, κατά τη γνωστοποιούσα, το μερίδιο της ΑΧΑΪΚΗ στην ευρύτερη εγχώρια αγορά των καταθέσεων δεν ξεπερνούσε το [0-5]%. Η εκτίμηση της γνωστοποιούσας επιβεβαιώνεται από την επεξεργασία από την Υπηρεσία των σχετικών στοιχείων που ελήφθησαν από τον εκκαθαριστή της ΑΧΑΪΚΗ. Το ύψος των καταθέσεων και τα μερίδια αγοράς της ΑΧΑΪΚΗ είχαν ως εξής:

ΥΨΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ και ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΑΧΑΪΚΗΣ	2008		2009		2010		2011	
	χιλ. €	μερ. αγ.	χιλ. €	μερ. αγ.	χιλ. €	μερ. αγ.	χιλ. €	μερ. αγ.
Καταθέσεις Όψεως Λιανικής	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%
Καταθέσεις Ταμιευτηρίου Λιανικής	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%
Καταθέσεις Προθεσμίας Λιανικής	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%
Σύνολο Καταθέσεων Λιανικής	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%
Καταθέσεις Όψεως Επιχ/κής	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%
Καταθέσεις Προθεσμίας Επιχ/κής	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%
Καταθέσεις Γενικής Κυβέρνησης	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%
Σύνολο Καταθέσεων Επιχ/κής	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%	[....]	[0-5]%

Εν προκειμένω, η ΑΧΑΪΚΗ κατέχει ποσοστό πολύ μικρότερο του 1% των ως άνω ορισθεισών σχετικών αγορών, και πιο συγκεκριμένα μερίδιο που κυμαίνεται από [...]. Ως εκ τούτου, μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας πράξης, τα μερίδια της ΕΤΕ μεταβάλλονται κατά εντελώς επουσιώδη τρόπο[66]. Μια συγκέντρωση δεν συνιστά απειλή για την εύρυθμη λειτουργία του ανταγωνισμού, εφόσον δεν αλλοιώνει παρά με αμελητέο τρόπο τη θέση των παικτών στην αγορά[67]. Σημειώνεται ότι προκειμένου να υπολογιστούν τα μερίδια της ΕΤΕ μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση πράξης στις επιμέρους σχετικές αγορές, τα υπόλοιπα των μεταφερόμενων προθεσμιακών λογαριασμών της ΑΧΑΪΚΗ προστέθηκαν στους λογαριασμούς πρώτης ζήτησης της ΕΤΕ (ταμιευτηρίου για τη λιανική τραπεζική, όψεως για την επιχειρηματική), ενόψει και της προαναφερθείσας, επιβαλλόμενης με απόφαση της ΤτΕ, μετατροπής των αποκτώμενων λογαριασμών προθεσμίας σε λογαριασμούς πρώτης ζήτησης[68].

[65] Η γνωστοποιούσα προσκόμισε τον άνω πίνακα ο οποίος αφορούσε την περίοδο έως 30/06/2011, ενώ μετά από επεξεργασία των Οικ. Καταστάσεων του 2012 της ΕΤΕ και των στοιχείων της ΤτΕ πρόεκυψαν τα μερίδια της ΕΤΕ έως 31/12/2011.

[66] Λόγω της κλίμακας της παρούσας συγκέντρωσης, ανάλυση της πιθανότητας συντονισμένων αποτελεσμάτων (Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, 2004/C 31/03, παρ. 39 επ.) δεν απαιτείται.

[67] Πρβλ. Levy, Merger Control, κεφ. 9.04[3] και εκεί αποφάσεις Ε.Επ., σε σχέση με υψηλότερα μ.α.

[68] Βλ. και την από 2/4/2012 Ανακοίνωση της ΕΤΕ «Εξυπηρέτηση καταθέσεων πελατών Αχαϊκής Συνεταιριστικής Τράπεζας», όπου αναφέρεται ότι: «Το υπόλοιπο των προθεσμιακών λογαριασμών μεταφέρεται σε λογαριασμούς πρώτης ζήτησης, ανάλογα με την κατηγορία του δικαιούχου (ταμιευτηρίου για τα φυσικά πρόσωπα, όψεως για τα νομικά πρόσωπα)».

ΥΨΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ και ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΕΤΕ μετά τη συγκέντρωση	2011	
	χιλ. €	μερ. αγ.
Καταθέσεις Όψεως Λιανικής	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Ταμιευτηρίου Λιανικής	[....]	[25-35]%[69]
Καταθέσεις Προθεσμίας Λιανικής	[....]	[15-25]%
Σύνολο Καταθέσεων Λιανικής	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Όψεως Επιχειρηματικής	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Προθεσμίας Επιχ/τικής	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Γενικής Κυβέρνησης	[....]	[15-25]%
Σύνολο Καταθέσεων Επιχ/ματικής	[....]	[15-25]%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	[....]	[15-25]%

Ε.2.2. Περιοχές δραστηριοποίησης της ΑΧΑΪΚΗ

Για λόγους πληρότητας της ανάλυσης, αξιολογήθηκαν από την υπηρεσία και στοιχεία σε τοπικό/ περιφερειακό επίπεδο, ως ακολούθως: α) συνολικά, στο σύνολο της περιοχής δραστηριοποίησης της τελευταίας και β) ανά περιφερειακή ενότητα στην οποία δραστηριοποιείτο η ΑΧΑΪΚΗ [70].

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα μεγέθη της ΕΤΕ ανά είδος κατάθεσης, σε απόλυτες τιμές και σε ποσοστιαία μερίδια αγοράς, στη συνολική αγορά των πέντε υπό εξέταση περιφερειακών ενοτήτων (μετά τη συγκέντρωση).

ΥΨΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ και ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΕΤΕ μετά τη συγκέντρωση	2011	
	χιλ. €	μερ. αγ.
Καταθέσεις Όψεως Λιανικής	[....]	[5-15]%
Καταθέσεις Ταμιευτηρίου Λιανικής	[....]	[35-45]%[69]
Καταθέσεις Προθεσμίας Λιανικής	[....]	[15-25]%
Σύνολο Καταθέσεων Λιανικής	[....]	[25-35]%
Καταθέσεις Όψεως Επιχειρηματικής	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Προθεσμίας Επιχ/τικής	[....]	[15-25]%
Καταθέσεις Γενικής Κυβέρνησης	[....]	0,00%
Σύνολο Καταθέσεων Επιχ/ματικής	[....]	[25-35]%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	[....]	[25-35]%

Σε επίπεδο συνόλου όλων των καταθέσεων στις πέντε υπό εξέταση περιφερειακές ενότητες, η συνολική επελθούσα μεταβολή στο μερίδιο αγοράς της ΕΤΕ, είναι μόλις [0-5]%, από [15-25]% σε [25-35]%. Στη δε κατηγορία των καταθέσεων Λιανικής Τραπεζικής η μεταβολή είναι μόλις [0-5]%, ενώ σε επίπεδο συνολικών καταθέσεων της Επιχειρηματικής Τραπεζικής το μερίδιο αγοράς της ΕΤΕ διαμορφώνεται σε [25-35]% από [5-15]%.

Ακολούθως, παρατίθενται στοιχεία και ανά επιμέρους περιφερειακή ενότητα (μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης)[71].

ΥΨΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ και ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΕΤΕ μετά τη συγκέντρωση										
Είδος κατάθεσης	Περ. Ενότ. Αιτ/νίας		Περ. Ενότ. Αχαϊας		Περ. Ενότ. Ηλείας		Περ. Ενότ. Ζακύνθου		Περ. Ενότ. Κεφ/νίας	
	χιλ. €	μ.αγ.	χιλ. €	μ.αγ.	χιλ. €	μ.αγ.	χιλ. €	μ.αγ.	χιλ. €	μ.αγ.
Όψεως Λιανικής	[.....]	[5-15]%	[.....]	[5-15]%	[.....]	[5-15]%	[.....]	[5-15]%	[.....]	[5-15]%
Ταμιευτ. Λιανικής	[.....]	[25-35]%	[.....]	[35-45]%	[.....]	[35-45]%	[.....]	[25-35]%	[.....]	[25-35]%

[69] Το μερίδιο της ΕΤΕ στην αγορά των Καταθέσεων Ταμιευτηρίου Λιανικής της Ελληνικής Επικράτειας επαυξάνεται αμελητέα, κατά [0-5]% και από ([25-35]% σε [25-35]%).

[70] Για τους νομούς Αχαΐας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας, Ζακύνθου και Κεφαλληνίας, επί του συνόλου των καταθέσεων (το οποίο ανήλθε στις 31.12.2011 σε € [....] δις), το μεταβιβαζόμενο στην ΕΤΕ ποσό, ύψους περίπου διακοσίων δώδεκα εκατομμυρίων ευρώ (€ 212 εκ.), αντιστοιχεί σε ποσοστό [0-5]%. Εξάλλου, το ως άνω σύνολο των καταθέσεων στις πέντε αυτές περιφερειακές ενότητες καταλαμβάνει το 2011 το [0-5]% του συνόλου της Ελληνικής επικράτειας.

[71] Όπως και στην περίπτωση της εθνικής αγοράς (βλ. ανωτέρω), προκειμένου να υπολογιστούν τα μερίδια της ΕΤΕ μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση πράξης στις επιμέρους σχετικές αγορές, τα υπόλοιπα των μεταφερόμενων προθεσμιακών λογαριασμών της ΑΧΑΪΚΗ προστέθηκαν στους λογαριασμούς πρώτης ζήτησης της ΕΤΕ (ταμιευτηρίου για τη λιανική τραπεζική, όψεως για την επιχειρηματική).

Προθεσμίας Λιανικής	[.....]	[15-25]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[15-25]%
Σύνολο Λιανικής	[.....]	[15-25]%	[.....]	[25-35]%	[.....]	[25-35]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[15-25]%
Όψεως Επιχ/κής	[.....]	[15-25]%	[.....]	[25-35]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[25-35]%
Προθεσμίας Επιχ/κής	[.....]	[25-35]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[25-35]%	[.....]	[0-5]%	[.....]	[35-45]%
Σύνολο Επιχ/κής	[.....]	[15-25]%	[.....]	[25-35]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[5-15]%	[.....]	[25-35]%
ΣΥΝΟΛΟ	[.....]	[15-25]%	[.....]	[25-35]%	[.....]	[25-35]%	[.....]	[15-25]%	[.....]	[15-25]%

Με βάση τα στοιχεία στη διάθεση της υπηρεσίας, η γνωστοποιηθείσα πράξη επιφέρει ελάχιστη μόνο μεταβολή στη θέση της ΕΤΕ σε όλες τις περιφερειακές ενότητες που εξετάσθηκαν, εκτός από την Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας, στην οποία το μερίδιο της ΕΤΕ στην επιμέρους κατηγορία καταθέσεων ταμιευτηρίου λιανικής (με την προσθήκη, ωστόσο, τόσο των καταθέσεων ταμιευτηρίου λιανικής όσο και των υπολοίπων των προθεσμιακών λογαριασμών λιανικής της ΑΧΑΪΚΗ) αυξάνεται από [25-35]% σε [35-45]%, ενώ το μερίδιό της ΕΤΕ στις επιχειρηματικές καταθέσεις όψεως (με την προσθήκη, ωστόσο, τόσο των καταθέσεων όψεως επιχειρηματικής όσο και των υπολοίπων των προθεσμιακών λογαριασμών επιχειρηματικής της ΑΧΑΪΚΗ) διαμορφώνεται σε [25-35]%[72]. Σημειώνεται, εντούτοις, ότι - και στο επίπεδο της περιφερειακής ενότητας Αχαΐας - η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τη λειτουργία του ανταγωνισμού, για τους λόγους που εξετάζονται αναλυτικότερα κατωτέρω.

ΣΤ. ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤτΕ

Προκειμένου να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις της γνωστοποιηθείσας πράξης στον ανταγωνισμό ζητήθηκαν οι απόψεις τις ΤτΕ, της γνωστοποιούσας, καθώς και των ανταγωνιστών της τελευταίας που δραστηριοποιούνται στις περιοχές που δραστηριοποιείτο μέχρι πρότινος η ΑΧΑΪΚΗ.

Η άποψη της γνωστοποιούσας (ΕΤΕ) είναι ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη ουδεμία επίπτωση έχει στον ανταγωνισμό. Αντίστοιχη είναι και η άποψη της Τράπεζας της Ελλάδος.[73] Και η πλειονότητα, όμως, των τραπεζών θεωρούν ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν θα έχει επίπτωση στη λειτουργία του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές, λόγω κυρίως του μικρού μεγέθους της ΑΧΑΪΚΗ. Συγκεκριμένα, η τράπεζα EFG EUROBANK ERGASIAS Α.Ε. απάντησε πως λόγω του μεγέθους της ΑΧΑΪΚΗ δεν υφίστανται επιπτώσεις στη λειτουργία του ανταγωνισμού, τόσο στην ευρύτερη περιοχή όσο και στην πανελλήνια αγορά. Επίσης, η τράπεζα ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. απάντησε ότι «Δε γνωρίζουμε να υπάρχουν επιπτώσεις στον ανταγωνισμό. Εξάλλου, επειδή η μεταβίβαση αφορά μόνο σε καταθετικά προϊόντα, οι καταθέτες μπορούν να μεταφέρουν ελεύθερα τις καταθέσεις τους σε οποιαδήποτε τράπεζα επιθυμούν». Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία ΛΤΔ απάντησε ότι, λόγω της έντονης δραστηριοποίησης του συνόλου των Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε όλες τις γεωγραφικές περιφέρειες της χώρας και της ελευθερίας επιλογής τόσο τράπεζας όσο και επιμέρους προϊόντων από το κοινό, η ανωτέρω μεταβίβαση δεν θα επηρεάσει τη λειτουργία της αγοράς, στα πλαίσια των αρχών του ανταγωνισμού, στο σύνολο. Η τράπεζα ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. απάντησε, επίσης, ότι θεωρεί πως οι αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις από τη γνωστοποιηθείσα πράξη είναι εξαιρετικά περιορισμένες είτε σε πανελλήνιο είτε σε τοπικό επίπεδο. Η Τράπεζα Πειραιώς εκτίμησε αναφορικά με την επίπτωση της συγκέντρωσης στις συνθήκες και τη λειτουργία του ανταγωνισμού ότι αυτή έχει περισσότερο τοπικό χαρακτήρα και δεν αναμένεται να διαφοροποιήσει το τραπεζικό τοπίο στους εν λόγω νομούς. Αντίστοιχες απόψεις εκφράζουν και το ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ Α.Τ.Ε, η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, η Τράπεζα ΚΥΠΡΟΥ και η MARFIN-ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ.[74]

Ζ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Σε σχέση με την αξιολόγηση της συγκέντρωσης σε επίπεδο εθνικής αγοράς, και συγκεκριμένα ως προς την εθνική αγορά καταθέσεων είτε λιανικής είτε επιχειρηματικής, η αύξηση του μεριδίου αγοράς της ΕΤΕ, το οποίο ανερχόταν προ της συγκέντρωσης σε ποσοστό [15-25]%, είναι κατώτερη ποσοστού [0-5]% και ανέρχεται μετά τη συγκέντρωση σε ποσοστό [15-25]%.[75] Ταυτόχρονα, σε εθνικό επίπεδο, υφίστανται ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, με αρκετά σημαντικό μερίδιο αγοράς (ALPHA BANK, EUROBANK, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ, MARFIN, ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΑΓΡΟΤΙΚΗ, ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ, PROBANK, κ.λπ.).[76] Κατά συνέπεια, δεν τίθεται ζήτημα περιορισμού του ανταγωνισμού.

Περαιτέρω, σε κάθε περίπτωση, και υπό το πρίσμα όσων προαναφέρθηκαν, δεν προκύπτουν ενδείξεις περί πιθανού

[72] Σε σχέση, μεταξύ άλλων, με τη σημασία του μικρού ποσοστού επαύξησης μ.α. μετά τη συγκέντρωση, σε συνδυασμό με τη διατήρηση ικανών ανταγωνιστικών πιέσεων στην αγορά, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της αγοράς και της σημασίας αυτής βλ. και Levy, Merger Control, κεφ. 9.04 και εκεί παρατιθέμενες αποφάσεις Ε. Επ. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2004/C 31/03).

[73] Στην από 11.05.2012 απάντησή της προς τη ΓΔΑ, η ΤτΕ αναφέρει τα ακόλουθα: [...]:

α) [...].

β) [...].

γ) [...]

[74] Την ίδια άποψη ως άνω εκφράζουν επίσης η ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε, η ΝΕΑ PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε και η ΤΡΑΠΕΖΑ MILLENNIUM BANK A.E. Η μόνη εμπορική Τράπεζα που διαφοροποιείται είναι η CITIBANK INTERNATIONAL PLC: «Λαμβανομένου υπόψη του μεριδίου αγοράς της Αχαϊκής στην αγορά των καταθέσεων σε πανελλαδικό επίπεδο, δεν αναμένεται να υπάρξουν ιδιαίτερες επιπτώσεις στη λειτουργία του ανταγωνισμού σε πανελλαδικό επίπεδο. Ωστόσο, εκτιμώντας το μερίδιο αγοράς της Αχαϊκής σε κάθε μία από τις επιμέρους γεωγραφικές αγορές, στις οποίες δραστηριοποιείτο, σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα μερίδια της Εθνικής στις ίδιες περιοχές, θα μπορούσαν ενδεχομένως να υπάρξουν επιπτώσεις στη λειτουργία του ανταγωνισμού, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι η Αχαϊκή κατείχε υψηλό μερίδιο στην εκάστοτε τοπική αγορά». Τέλος η ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., η ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK Α.Ε. και η FBB-ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. στις σχετικές επιστολές παροχής στοιχείων που απέστειλαν προς την Υπηρεσία, άφησαν αναπάντητο το ως άνω ερώτημα.

[75] Μη επηρεαζόμενες αγορές (πρβλ. προοίμιο Καν. (ΕΚ) 139/2004, παρ. 32). Επί πλέον, βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στις οποίες αυξήσεις μεριδίων μετά τη συγκέντρωση 0-5% έχουν θεωρηθεί ανεπαίσθητες: υποθέσεις M.5384, ό.π, σκ. 85, 90, 95-96, M.4844, ό.π., σκ. 137-138, 139-140,155-156, M.4155, BNP PARIBAS/BNL, σκ. 30-31.

[76] Βλ. ενδεικτικά M.4844, ό.π., σκ. 138, M.5384, ό.π., σκ. 96.

περιορισμού του ανταγωνισμού λόγω της προκείμενης συγκέντρωσης ούτε και σε τοπικό επίπεδο ή σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων δραστηριοποίησης της ΑΧΑΪΚΗ, είτε συνολικά είτε εκάστης. Μεταξύ άλλων, σε όλες τις ως άνω γεωγραφικές περιοχές δραστηριοποιείται και διατηρεί ικανό αριθμό υποκαταστημάτων το σύνολο των μεγάλων τραπεζών (διατηρείται δηλαδή παρουσία όλων των ισχυρών ανταγωνιστικών τραπεζών που διαθέτουν την κατάλληλη εμπειρία, ειδίκευση και χρηματοοικονομικά μέσα για την άσκηση ανταγωνιστικής πίεσης στην τράπεζα που θα προκύψει μετά την συγκέντρωση)[77], καθώς και πολλές μικρότερες, ενώ δεν υφίστανται αξιόλογα εμπόδια εισόδου στην αγορά για την περαιτέρω δραστηριοποίηση των ανταγωνιστών. Συνεπώς, δεν αναμένονται εκ της συγκέντρωσης περιοριστικά του ανταγωνισμού αποτελέσματα κατά την έννοια του άρθρου 7 ν. 3959/2011.

Το ανωτέρω συμπέρασμα ενισχύεται και από τις απαντήσεις των ανταγωνιστριών τραπεζών[78], καθώς σχεδόν το σύνολο αυτών κατέθεσε ότι εκ της συγκεκριμένης συγκέντρωσης δεν θα προκύψει πρόβλημα στον ανταγωνισμό, ούτε σε εθνικό ούτε σε τοπικό επίπεδο. Οι πελάτες των τραπεζών διατηρούν την ευχέρεια επιλογής μεταξύ ισχυρών πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τρόπο που να είναι δυσχερές σε μία επιχείρηση με όχι αμελητέο μερίδιο αγοράς να αυξήσει τις τιμές.

Επί πλέον, σημειώνεται ότι βάσει των στοιχείων της προκείμενης υπόθεσης, η ΑΧΑΪΚΗ εξήλθε της αγοράς με εφαρμογή των κανόνων εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων [79] και ετέθη, συνεπώς, εκτός πεδίου ανταγωνισμού για λόγους που δεν σχετίζονται με τη συγκέντρωση.[80] [...].

Συμπερασματικά, η εν λόγω συγκέντρωση δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων / υπηρεσιών τμήμα της, λαμβανομένων υπόψη της διάρθρωσης όλων των σχετικών αγορών, του πραγματικού και δυνητικού ανταγωνισμού, της μη ύπαρξης σημαντικών νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου ή ανάπτυξης των υφιστάμενων ανταγωνιστών σε ορισμένη γεωγραφική υπο-αγορά, της θέσης των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων στην αγορά και της χρηματοοικονομικής τους ισχύος, των εναλλακτικών δυνατοτήτων επιλογής, της πρόσβασης σε εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού[81], της εξέλιξης της προσφοράς και της ζήτησης των σχετικών αγαθών και υπηρεσιών, των συμφερόντων των καταναλωτών, και της συμβολής της εν λόγω πράξης στο συμφέρον των καταναλωτών χωρίς τη δημιουργία εμποδίων για τον ανταγωνισμό.

Κατά συνέπεια, με συνεκτίμηση όλων όσων ανωτέρω εξετέθησαν, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση του πιστωτικού ιδρύματος «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» και του υπό εκκαθάριση πιστωτικού συνεταιρισμού «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.», παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Το Τμήμα της Επιτροπής Ανταγωνισμού, το οποίο συγκροτήθηκε με την από 25.4.2012 κλήρωση, αποφάσισε ομόφωνα και εγκρίνει την ως άνω γνωστοποιηθείσα, κατ' άρθρο 6 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» και του υπό εκκαθάριση πιστωτικού συνεταιρισμού «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.», καθόσον η εν λόγω συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 19η Ιουνίου 2012.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,

Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2013

Ο Προεδρεύων
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ

[77] Πρβλ. και αποφάσεις Ευρ. Επιτροπής Μ.3894, ό.π., σκ. 45 επ., 59, 66, 75, Μ.4484, ό.π., σκ. 24-26, Μ.5960, ό.π., σκ. 29, και απόφαση Ισπανικής Αρχής - Comisión Nacional de la Competencia, resolución C-0244/10, 14-07-2010.

[78] Βλ. ανωτέρω κεφάλαιο Ε των πραγματικών περιστατικών.

[79] Βλ. και την από 11.05.2012 απάντηση της η ΤτΕ.

[80] Πρβλ. COMP/M.5440-LUFTHANSA/AUSTRIAN AIRLINES, 28-8-2009, σκέψη 60.

[81] Εν προκειμένω, επίσης, στοιχειοθετείται στενή υποκατάσταση μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των ανταγωνιστών τους. Δεν υφίστανται υψηλά κόστη μεταστροφής σε άλλο προμηθευτή, κ.λπ.

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004